

**AIZPUTES IELAS STĀSTI.
Lauki pilsētā.**

→ 5. lpp.

Goldingen Woodworks koka pastkastes
rotā gan vēsturiskus namus, gan privātmāju ārdurvis
un pat daudzdzīvokļu namu trepju telpas. Tās top
tepat Kuldīgā, bet aizceļo līdz pat Vācijai.

→ 4. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Nr. 97
(11 333)

Cena
0,68 eiro

Pirmdiena, 2018. gada 27. augusts

**KAS
KULTŪRĀ
KURZEMĒ.**

→ Meklējiet
iekšlapās!

Ir dārzos, un pērk arī tirgū

„Pareizi kopjot, ābeļdārzā laba raža ir ik gadu, ne sausums, ne karstums nevar skādi nodarīt,” teic dārzkopis Staņislavs Zolners.

**Šogad mūspuses
ābeļdārzos vērojama
bagātīga raža, lai gan
sausums un karstums
apdraudēja arī augļu
kokus.**

Staņislavs Zolners Mežvaldē audzē tradicionālās augļu un ogu kultūras: zemenes, ķiršus, plūmes, bumbierus, ābolus. Lielākā daļa produkcijas aiziet Kuldīgas tirgū, kā arī pašpatēriņam. Dārzs neesot tik liels, lai meklētu realizāciju citur, piemēram, pārstrādei sulā, kompotā, ievārījumos. Āboli tiek tirgoti no augusta līdz pat martam. Mēdz teikt, ka ābeles ražo ik pārgadu, bet Staņislava dārzā āboli ir katru vasaru. Dārzkopis uzsver, ka galvenais ir rūpīga un pareiza kopšana. Maijā vēl pirms pirmās zāles pļaušanas kociņu saknes tika salaistītas, pēc tam pļāvums aplikts tām apkārt. Tādējādi ābeles necieta no sausuma. Savukārt ziemā tāda mulča pasargās no sala. Nav arī vajadzīgi minerālmēsli, jo siens satrūd. Šovasar bija jācīnās arī ar lapsenēm un citiem kukaiņiem, to ķeršanai izmantojot tukšas plastmasas pudeles. Lielā raža lieca zarus līdz zemei, tie bija jāatstutē, lai nelūst un neizkustina sakņu sistēmu. S.Zolners ābelēm (arī citiem augļkokiem) uz viena stumbra sapotējis vairākas šķirnes. Tāpēc āboli ir ik gadu – viena šķirne atpūšas, cita ražo.

„Daudzos dārzos ābolu ir daudz, bet arī tirgū labi pērk,” teic mežvaldnieks. „Cilvēki prasa jaunas šķirnes, kvalitatīvus ābolus, kādi pašiem nesanāk. Kad piedāvāju veco *cukuriņu*, teic, ka garšīgi jau tie ir, bet pierastī. Gribot nogaršot ko nebijušu. Jaunās šķirnes arī smukākas izskatās – āboli lieli, sarkaniem vaigiem, sulīgi. Pareizi kopjot, daudz augļu ir jau trešajā gadā. Nav sausi un bezgaršīgi kā tie, ko saved no Polijas.”

**Daina Tafelberga
Aivara Vētrāja foto**

**KATASTROFĀLI
TRŪKST MEDIĶU -
gan Kuldīgā, gan valstī.
Kuldīgas slimnīca vilina
ar jauniem dzīvokļiem.**

→ 3. lpp.

**KĀ MAINĪSIES
PENSIJU LIELUMS
NO 1. OKTOBRA?**

→ 4. lpp.

Trešdien, 29. augustā:

- Kafejnīcas *Tilts* saimniece Iveta Ozolniece.
- Kas jauns Turlavā.
- *Eko, eho, etno.*
- Riteņbraucējs Arturs Raudis.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Tirdzniecības kari

Edgars Peterlevics,
tāl. 63350567;
redakcija@kurzemnieks.lv

Tie, kuri seko līdzīgi notikumiem pasaulē, būs pamanījuši, ka viena no šobrīd aktuālākajām tēmām ir tirdzniecības nesaskaņu eskalācija starp pasaules lielākajām ekonomikām. Galvenais vaininieks šajā situācijā ir Baltā nama iemītnieks jeb ASV prezidents Donalds Tramps, kurš aktīvi

„Ar Trampu panāktā vienošanās vienā jaukā dienā pēc viņa paša ieskatiem var tikt arī atcelta.”

nosaka vērienīgus muitas tarifus, tostarp Ķīnai, šādu rīcību skaidrojot ar nepieciešamību aizsargāt savas valsts ražotājus un samazināt valsts ārējās tirdzniecības deficītu. Problēma ir tajā, ka arī Ķīna savu atbildi parādā nepaliek un nosaka pretpasākumus Savienoto Valstu ieviestajām muitas nodevām. Tā nu šīs valstis, kas ir pasaulē divas lielākās ekonomikas, ik pa brīdim apmainās ar savstarpējiem muitas tarifiem, uzturot nepārtrauktu saspīlējumu pasaules finanšu tirgos un satraucot citu valstu ražotājus. Nesen par upuri ASV muitas tarifiem krita arī Turcija, taču šajā gadījumā D.Tramps muitas tarifus izmantojis, lai vērstos pret valsti par ASV mācītāja Endrū Bransona turēšanu apcietinājumā.

Būtisks pavērsiens šajā si-

tuācijā gan tika panākts jūlija beigās, kad ASV un Eiropas Savienība (ES) vienojās par savstarpējā tirdzniecības strīda atrisināšanu, kas nozīmē, ka tirdzniecības kara eskalācija tikusi iesaldēta. Šī situācija tieši ietekmē arī Latviju, jo esam ES sastāvā un arī mūsu uzņēmumi nodarbojas ar importu. Turklāt šī vienošanās arī paredz, ka Vašingtona neīstenos draudus par muitas tarifu noteikšanu automašīnām, kas kaitētu Vācijas autobūves uzņēmumiem. ES ražotu automašīnu imports ASV veido ievērojamu daļu no bloka kopējā importa, tādējādi šo draudu realizēšanās būtu sagādājusi lielas problēmas – samazinātos uzņēmumu ienākumi, tie varētu būtu spiesti likvidēt darba vietas un Vācijas ekonomikā kopumā neklātos labi. Vācija ir Eiropas lielākā ekonomika un tās nedienas atsauktos uz visu reģionu, tostarp Latviju. Visticamāk, arī akciju biržās pēc šo muitas tarifu noteikšanas tiktu novērota dramatiska lejupslīde, kompānijām zaudējot miljardus no to tirgus vērtības un radot riskus par finanšu krīzes atkārtanos. Pagaidām gan šīs tirdzniecības nesaskaņas ES un ASV starpā ir pierimušas, taču jāatceras, ka ar D.Trampu panāktā vienošanās vienā jaukā dienā pēc viņa paša ieskatiem var tikt arī atcelta.

Tirdzniecības kari uz tajos tieši iesaistītajām valstīm negatīvu ietekmi rada dažādos veidos, kā arī tie skar šo valstu sabiedrotos un netiešā veidā arī visu pasauli. Pagaidām gan šķiet, ka šīs nesaskaņas vēl gruzd fonā pārējiem globālajiem notikumiem, un jācer, ka liela mēroga ugunsgrēku nepiedzīvosim.

PĒC PUBLICĒTĀ

Arodbiedrība iebilst pret diennakts brigāžu skaita samazināšanu

Nemazināt Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta (NMPD) diennakts brigāžu skaitu – tādu prasību NMPD vadībai izvirza Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrība (LVSADA).

Izplatītajā paziņojumā gan minētas problēmas Latgales, Vidzemes un Zemgales reģionos, bet pagājušajā nedēļā *Kurzemnieks* rakstīja par Alsungu, kur jau no 13. augusta brigāde strādā tikai no 8.00 līdz 22.00.

LVSADA priekšsēža vietniece Līga Bāriņa uzsver, ka NMPD reformas izraisījušas lavīnveida efektu, neatliekamās palīdzības gaidīšana kļuvusi ilgāka, īpaši reģionos, un brigāžu samazināšana, likvidējot pilnvērtīgu nakts maiņu, radījusi nevajadzīgas grūtības arī NMPD darbiniekiem. Piemēram, pēc 22.00 daudziem brigādēs nodarbinātajiem neesot iespējas nokļūt mājās, jo nekursē sabiedriskais transports, viņi spiesti nakšņot darbavietā. Sarunās ar NMPD vadību risinājums neesot atrasts, tāpēc LVSADA padome

lēmusi par kolektīvā interešu strīda procedūras sākšanu.

Savukārt NMPD galvenā sabiedrisko attiecību speciāliste Sarmīte Skujiņa *Kurzemnieku* informē, ka veikto pārmaiņu mērķis ir panākt, lai intensīvākajā brigāžu izsaukumu periodā – dienas laikā – saglabājas jau esošais palīdzības pieejamības un operativitātes līmenis, vienlaikus nodrošinot darbiniekiem lielāku atalgojumu. Dienesta brigādes vidējais ierašanās laiks 2017. gadā: pilsētās – 9 minūtes, lauku teritorijās – 17 minūtes. Ministru kabineta normatīvi nosaka, ka dienesta darbiniekiem uz dzīvībai kritiskiem izsaukumiem 75% gadījumu jāspēj reaģēt 15 minūtēs pilsētās un 25 minūtēs lauku teritorijās. Pārmaiņu rezultātā paredzēts līdz gada beigām pārveidot 18 diennakts brigādes par dienas brigādēm (jau pašlaik 18 no 188 brigādēm ir dienas), jo dienas laikā dienests saņemot 80% izsaukumu, nakts stundās to skaits ir četras reizes mazāks.

„Lēmums par dienas brigāžu veidošanu balstās uz ļoti rūpīgu datu

izvērtējumu par NMPD darbību pēdējo četru gadu laikā. Pretēji LVSA-DA apgalvotajam, ka neatliekamās medicīniskās palīdzības gaidīšana ir kļuvusi ilgāka, jau tagad, vērtējot operativitāti vietās, kur notikušas pārmaiņas brigāžu darba organizācijā, var secināt, ka nav izmaiņu brigāžu ierašanās savlaicīgumā un pakalpojuma kvalitātē. Sadzīviska rakstura jautājumus, piemēram, darbinieku nokļūšanu mājās pēc dežūras, identificē un vērtē katrā reģionālā centra vadītājs, meklējot tiem risinājumus. Tāpat dienesta vadība, apzinoties, ka darbinieki raizējas par ierasto ienākumu zudumu līdz ar dežurēto nakts stundu samazināšanos (par darbu naktī tiek piemaksāti 75%), vienlaikus ar ieviestajām izmaiņām jau no jūlija visām dienas brigādēm ir noteikusi piemaksu pie stundas likmes. Izprotot LVSA-DA paustās bažas par pārmaiņu ietekmi uz atsevišķiem darbiniekiem, dienests ir gatavs turpināt konstruktīvu diskusiju ar arodbiedrību,” informē S.Skujiņa.

Daiga Bitīniece

LASĪTĀJS JAUTĀ

Jācer, ka no 1. janvāra būs

„Vai Kuldīgā būs acu ārsts?”

jautā kāda izmisusi kundze.

„Jau no gada sākuma Kuldīgā nav acu ārsta. Uz šejieni brauc ārsts no Ventspils, kurš pieņem pacientus par maksu. Pie viņa esmu rindā 359. Ne visiem laukos ir savs transports. Lai tiktu pie ār-

sta uz kaimiņpilsētu, man jābrauc ar diviem autobusiem. Bet redze strauji pasliktinās,” ir satraukta paciente.

Nacionālā veselības dienesta (NVD) Kurzemes nodaļas vadītāja Dzintra Eglīte cer, ka no jaunā gada Kuldīgā būs acu ārsts:

„Esam aizsūtījuši pieteikumu, ka Kuldīgā ir vajadzīgs oftalmologs. Septembra beigās NVD izsludinās konkursu uz pakalpojumiem, un tajā būs arī mūsu pieprasījums. Es ļoti ceru, ka kāds ārsts pieteiksies un mums no 1. janvāra tāds būs.”

Iveta Grīniņa

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Pie kādiem medicīnas speciālistiem ir visgrūtāk tikt?

Baiba, mājsaimniece: – Nesen tikai atgriezos Latvijā, un man nav šādas pieredzes. Arī ārzemēs ar ārstiem man bijis maz darīšanu, jo visi esam veseli. Vienīgi esmu dzirdējusi, ka ļoti garas rindas ir pie fizioterapeitiem. Manuprāt, cilvēkiem nav intereses apgūt medicīnu, jo tas ir ļoti sarežģīti.

Vitauts, ventspilnieks:

– Mums Ventspilī, piemēram, trūkst urologu. Es pats pirms nedēļas izrakstījos no Kuldīgas slimnīcas, jo operācija, kura man bija vajadzīga, bija iespējama šeit. Mums nav vairāk ārstu kā jums, jo bieži, ja kādam kaut kas atgadās, brauc tieši uz Kuldīgas slimnīcu. Nezinu, kā piesaistīt mediķus, laikam jau jāmaina visa sistēma. Veco vietā jāliek jaunie, jāmaina pilnīgi visa valdība. Vecie ir zinoši tikai par savu kabatu, bet jaunie ir entuziasms.

Aija Buka, skolotāja: – Mana māsa strādā par bērnu infektoloģi. Viņa jau ir pensijā, bet netiek prom no darba, jo nav, kas viņu nomaina. Galvenokārt pie vainas ir mazais finansējums un nesakārtotība. Man pašai gan pagaidām nekā nav pietrūcis, kur bijusi vajadzība tikt, esmu tikusi. Lai Kuldīgas slimnīcai piesaistītu darbiniekus, jānodrošina jaunie speciālistiem dzīvesvieta.

Kaspars Krūmiņš, galdnieks: – Pats neesmu saskāries ar šādu problēmu, neizjūtu mediķu trūkumu. Vienmēr esmu ticis pie visiem ārstiem un esmu apmierināts ar medicīnas sistēmu. Ja mediķu trūkst, tad tas, visticamāk, ir tāpēc, ka jaunie aizbrauc uz ārzemēm. Domāju, ka šis jautājums būs jāprasa topošajam veselības ministram.

Ilmārs Leismanis, kuldīdznieks: – Pats bieži apmeklēju ārstus, jo esmu pirmās grupas invalīds, parasti tieku visur ātri. Esmu dzirdējis, ka par mediķu trūkumu daudz runā, tad jau tā arī ir. Jāceļ viņiem alga, tad būs vairāk, kas strādā.

Aigars Celms, Rezidences Kafē „Venta” vadītājs: – Visvairāk mums trūkst priecīgu medicīnas darbinieku. Laikam arī atalgojums vajadzīgs lielāks, lai viņiem būtu prieks par darbu. Manai meitai bija nepieciešama mazliet specifiskāka speciālista konsultācija, tāpēc nācās gaidīt pāris mēnešus. Lai piesaistītu jaunus speciālistus, vajadzētu nodrošināt tādus apstākļus, lai viņiem būtu interesanti te būt. Daudzi cilvēki pārceļas uz mazpilsētām, un arī ārstiem varētu šeit būt interesantāk dzīvot nekā Rīgā. Kuldīgā infrastruktūra ir ļoti forša, bet, piemēram, man bija ļoti grūti atrast dzīvesvietu. Iespējams, tas ir pirmais, ar ko jāskā.

Antra Grīnberga, Lāsmas Reimanes foto

FOTOKOMENTĀRS

Šis no Velsas dzimis Jelgavā.

Lāsmas Reimanes teksts un foto

Ja pamanāt ko interesantu, nofotografējiet un sūtiet: redakcija@kurzemnieks.lv.

Kurzemnieks

Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore
Daiga Bitīniece – 63350567;
redakcija@kurzemnieks.lv;
reklāmas nodaļa – 63324881;
sludinajumi@kurzemnieks.lv

Izdēvējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*.
Reģ. apl. nr. 1400.
Iznāk pirmdienās, trešdienās, piektdienās.
Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta.
Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa Mūkusalā*, Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.
Mētiens – 3413.

Kuldīgas slimnīcā trūkst mediķu

„Nepieciešami gan ārsti, gan medicīnas māsas un māsu palīgi. Brīvas darba vietas ir visās slimnīcas nodaļās,” saka Kuldīgas slimnīcas valdes loceklis Agris Rozenfelds. Darbaroku trūkums bija jūtams arī agrāk, par to skaļi runāja toreizējais slimnīcas vadītājs Ivars Eglītis, pirms kāda laika intervijā *Kurzemniekam Veselības centra* 4 īpašnieks Māris Rēvalds atzina, ka pat privātajās veselības aprūpes iestādēs nu jau darbā nākoties pieņemt tādu pretendentu, kāds ir, nedomājot par kvalitāti un atlasī.

NEPAREIZA SISTĒMA

Šo situāciju vēl vairāk saasinājis Satversmes tiesas lēmums, kas no 1. janvāra aizliedz medicīnas nozarē strādājošajiem pārstrādāt darba stundas. „Par šīm izmaiņām pagaidām vēl cenšos nedomāt. Kad tas stāsies spēkā, būs pilnīga katastrofa. Mēs vēl ceram, ka šīs izmaiņas nebūs tik striktas. Par to vēl notiek diskusijas un cīņa. Bet statistika ir neapstrīdama: gadā Stradiņa universitāti beidz 230 absolventu, bet 200 no viņiem uzreiz aizbrauc uz ārzemēm, Latvijā paliek 30. Bet no vecās paaudzes katru gadu aiziet ap 100. Tad nu var rēķināt, ka katrs gads ir aizvien lielākos mīnusos, sevišķi tagad, kad rezidentūrā ir ļoti maz valsts apmaksātu vietu, bet maksa par rezidentūru ir kosmiska. Tas noteikti neveicina jauno ārstu piesaistīšanu slimnīcām. Viņi labāk aiziet uz privāto sektoru. Pašos pamatos ir jāmaina sistēma. Dodot iespēju jaunam ārstam izglītoties par budžeta naudu, viņam trīs vai pieci gadi

jānostrādā valsts finansētā iestādē. Pa šiem gadiem varbūt kāds jau būs iestrādājies un palīks,” saka A. Rozenfelds.

KAIMIŅI SPĒJ MAKSĀT VAIRĀK

Vēl aizvien viens no faktoriem, kas ietekmējis personāla trūkumu, ir tas, ka Kuldīga nevar atļauties piedāvāt mediķiem tik lielas algas, kā, piemēram, Ventspils. „Kad rezidents atbrauc iepazīties, viņš skaidri pasaka – vēl brauks gan uz Liepāju, gan Ventspili. Beigās izrādās, ka viņš izvēlas kaimiņu slimnīcu, kur piedāvāta lielāka alga. Citi kaut kur atrod rezerves, ka var maksāt vairāk, mēs – cik varam atļauties,” saka A. Rozenfelds un uzsver, ka vienīgais, ko var darīt – personīgi uzrunāt jaunos mediķus: „Septembrī Stradiņa universitātē rezidenti būs izlaidums, tur slimnīcas varēs prezentēt sevi un viņus uzrunāt. Mēģinām ar viņiem runāt visur, kur vien iespējams, tiek izmantoti personīgie kontakti, braucam uz konferencēm. Izlīdzamies ar

Kuldīgas slimnīcā jaunos speciālistus gaida četri mājīgi dzīvokļi, kas atrodas pansionāta ēkā. Tajos ir ar virtuvi apvienota viesistaba, guļamistaba un visas ērtības, rāda Kuldīgas slimnīcas valdes priekšsēdis Agris Rozenfelds.

to, ka rezidenti brauc pie mums dežurēt – tādu ir septiņi astoņi. Bet arī pieredzējušie ārsti brauc gan pie mums, gan uz citām slimnīcām, lai dežurētu un piestrādātu. Tāda ir realitāte.”

AR DZĪVOKLI SOLA PALĪDZĒT

Slimnīca jaunaļiem speciālistiem sākumam var piedāvāt vienu no četriem dzīvokļiem slimnīcas teritorijā. Pašlaik viens no tiem ir aizņemts: „Vismaz jaunajiem ārstiem varam kaut ko uz laiku piedāvāt.

„Statistika ir neapstrīdama: gadā Stradiņa universitāti beidz 230 absolventu, bet 200 no viņiem uzreiz aizbrauc uz ārzemēm.”

Diviem jauniem cilvēkiem sākumam ir pietiekami labi dzīves apstākļi.”

Par iespējām pašvaldībai palīdzēt jaunaļiem speciālistiem ar dzīvokļiem Kuldīgas novada pašvaldības vadītāja Inga Bērziņa saka: „Vairākiem ārstiem jau esam palīdzējuši. Nevaram iedot dzīvokli jau rīt pusdienlaikā. Ja zinām, ka šāda vajadzība ir, uzņemam īpašā rindā, ar laiku sameklējam un izremontējam dzīvokli pilsētā.”

Iveta Grīniņa
Antras Grīnbergas foto

Vai automašīnas varēs likt parkā?

Kuldīgas novada domes deputātiem ceturtdien sēdē būs jādomā, vai 1905. gada parkā pie pieminekļa 1919. gadā nošautajiem iedzīvotājiem drīkstēs turēt automašīnas.

Jautājums aktualizējies, jo šī laukumā nomnieki izvēlējušies beigt nomas līgumu. Finanšu

komitejas sēdē deputāti tika informēti, ka nomas līgums ar Baznīcas ielas 14 īpašniekiem noslēgts 2011. gadā uz 12 gadiem, paredzot, ka nomnieki 300 m² iekārtos autostāvvietu. Nomas maksa tika maksāta, parādu nav, bet darbi darīti netika. Tagad nomnieki atzinuši, ka sākotnējai iecerei

nav brīvu līdzekļu, turklāt daļai dzīvokļu mainījušies īpašnieki. Domes priekšsēde Inga Bērziņa uzdeva deputātiem jautājumu par automašīnu turēšanu šajā vietā turpmāk. Viņa atzina, ka iedzīvotāji bieži uzdodot jautājumu, kādēļ šajā vietā stāv mašīnas.

Inguna Spuleniece

Labāk saskaņot, pirms cirst

Veicot meža darbus, Laidu pagastā kāds vīrietis aiz neuzmanības uzgāzis koku elektrolinijai, par ko tagad tiek saukts pie administratīvās atbildības, taču tā nenotiktu, ja darbi mežā būtu saskaņoti.

Negadījums noticis maijā, kad vīrietis ar kaimiņu palīdzējuši kādam saimniekam mežizstrādē. Koks iegāzies gaisa elektrolinijā un sarāvis trīs vadus, nodarot AS *Sadales tīkli* zaudējumus 85 eiro apmērā. Vīrietis savu vainu atzina

un nevēlējās neko piebilst. Uz sēdi bija ieradies arī uzņēmuma pārstāvis, kurš pastāstīja, ka uzņēmums nebūtu vērsies policijā ar iesniegumu, ja vainīgais būtu sedzis zaudējumus, taču vēl līdz šim tas neesot izdarīts. Vīrietis paskaidroja, ka labprātīgi apmaksās zaudējumus, taču nemaz neesot redzējis rēķinu, kuru, kā izrādās, *Sadales tīkli* pārstāvjiem parakstījis un paņēmis viņa kaimiņš, kurš todien palīdzējis vākt zarus un viņam neko neesot teicis.

Vīrietis apsolīja rēķinu apmaksāt jau uzreiz pēc sēdes.

Uzņēmuma pārstāvis piebilda, ka šādu problēmu nebūtu, ja saimnieks ar uzņēmumu būtu saskaņojis darbu veikšanu, jo pēc pieprasījuma *Sadales tīkli* uz to laiku bez maksas atslēdz un nolaiž vadus pie zemes.

Sēdē tika izskatītas vēl divas lietas par nepilngadīgu personu alkohola lietošanu.

Antra Grīnberga

Vārmē ugunsdzēsēju mašīnas nebūs

Vārmes ugunsdzēsēju mašīna tiks atdota Kurmālei rezerves daļās.

Kuldīgas novada domes finanšu komitejā Vārmes pagasta pārvaldniece Lelde Ose deputātiem pastāstīja, ka 1978. gada *GAZ 66* ir novecojusi, vairs nav, kam ar to braukt. Viņa atzina, ka nelaimes gadījumā ar šo mašīnu tāpat nevarētu profesionāli strādāt un ugunsdzēsēji būtu jāsauc no Kuldīgas. Savukārt kurmālniekiem tā varētu noderēt savas ugunsdzēsēju mašīnas labošanai.

Inguna Spuleniece

ZIŅO MEDIĶI

Degunā bumbieris, bet mutē – lapsene

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe **Dārta Girgensone**.

No 10. līdz 24. augustam bijuši 158 izsaukumi. 74 pacienti nogādāti ārstniecības iestādē, no tiem deviņi bērni. 16 vīrieši bijuši reibumā.

Divu nedēļu laikā notikušas divas krimināltraumas, cietuši vīrieši alkohola reibumā Kuldīgā un Skrundā. Viens nogādāts ārstniecības iestādē, otrs atteicis doties līdz.

Trīspadsmitgadīga meitene, skrienot bērnu distanci Kuldīgas pusmaratonā, tūlīt aiz finiša neveiksmīgi pagriezusi kreiso kāju. Ar potītes sastiepumu nogādāta ārstniecības iestādē. 62 gadus vecs vīrietis, braucot ar divriteni, uzbraucis uz ietves malas un kritis. Ar apakšdelma lūzumu nogādāts ārstniecības iestādē. 54 gadus veca sieviete Skrundas pagastā vadījusi motociklu pa zemes ceļu, iebraukusi irdenās smiltīs un kritusi. Ar iespējamiem ribu lūzumiem nogādāta ārstniecības iestādē. Alsungas novadā 34 gadus vecu riteņbraucēju notriekusi automašīna. Ar iespējamu galvas smadzeņu satricinājumu nogādāts ārstniecības iestādē. Viengadīga meitenīte ēdusi bumbieri un gabaliņu iebāzusi degunā. Viņa nogādāta ārstniecības iestādē. 79 gadus veca sieviete Alsungas novadā kritusi, ieejot pagrabā. Ar apakšdelma lūzumu nogādāta ārstniecības iestādē. Skrundā 44 gadus veca sieviete kurinājusi apkures katlu, atvērusi durvītas un par tuvu pieliekusies. Liesmas apdedzinājušas ķermeni un seju. Ar termisku un ķīmisku kakla apdegumu nogādāta ārstniecības iestādē. 65 gadus vecai sievietei, dzerot ķīseli, lapsene iekodusi mēlē un mutē. Trīs sievietes – 56, 82 un 65 gadi –, krītot savās mājās, guvušas ciskas kaula lūzumu. Visas nogādātas ārstniecības iestādē.

Uzklaušja **Iveta Grīniņa**

VUGD ZIŅO

Deg balkons un kombains

23. augustā 14.24 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Kurzemes reģiona brigāde saņēma izsaukumu uz Jelgavas ielu Kuldīgā, kur dega šķūnim piebūvēts balkons, jumta konstrukcija un sadzīves mantas 24 m² platībā. 14.50 ugunsgrēks tika likvidēts. Bet 19.28 ugunsdzēsēji glābēji steidzās uz Gudenieku pagastu, kur dega labības kombains 10 m². 20.34 ugunsgrēks likvidēts.

Pastkastes, kuras piestāv Kuldīgai

Pastaigājoties pa pilsētu, acīm nepaliek nepamanītas *Goldingen Woodworks* koka pastkastes, kuras rotā gan vēsturiskus namus, gan privātmāju ārdurvis un pat daudzdzīvokļu namu trepju telpas. Tās top tepat Kuldīgā, bet aizceļo līdz pat Vācijai.

IDEJA ATNĀK NEJAUŠI

Goldingen Woodworks pastkastes izgatavo kuldīdznieks Kristaps Rozītis, bet par to reklamēšanu un realizāciju atbildīga viņa sieva Karļina. „Ar galdniecību Kristaps nodarbojas jau no 2015. gada, bet pērn kāds paziņa viņam palūdzta izgatavot rindu pastkastes daudzdzīvokļu namam. Pēc tam viņš mums pašiem izgatavoja pastkasti un izdomāja, ka varētu tādas gatavot un pārdot,” par idejas rašanos stāsta K.Rozīte. „Kristaps gribēja, lai pastkastes būtu citādākas, to dizains ir ļoti vienkāršs. Dzīvojot šeit, pilsēta mūs iedvesmojusi radīt tieši tai piestāvošas pastkastes, turklāt vecpilsētā arī nedrīkst izpausties, kā vien vēlas. Mūsu pastkaste rotā arī veco rātsnamu, tas ir apliecinājums, ka tās iedersa vecpilsētā,” saka K.Rozīte.

„Pastkaste varbūt ir sīkums, bet, ja cilvēks rūpējas par savu namu, tad arī pastkasti vēlas skaistu,” saka *Goldingen Woodworks* pastkastu izgatavotāja, kuldīdznieka Kristapa Roziša sieva Karļina.

Pērnā gada Hercoga Jēkaba gadatirgū Kuldīgā – Kristaps Rozītis kopā ar vectēvu Gunti un tēti Arti.

KOKA, BET IZTURĪGAS

Pastkastes Kristaps ražojot savā galdniecībā Ventspils ielā. Ikdienā viņš ir aizņemts ar citiem darbiem, bet pāris reizes gadā uzreiz izgatavojot lielu daudzumu. „Pēdējās viņš izgatavoja uz Ziemassvētkiem. Tās vēl tagad pārdodam, bet, kad ziemā sāksies klusāks laiks un būs mazāk darba, viņš atkal ķersies klāt,” saka K.Rozīte. Šāda darba veikšanai

nepieciešamas arī zināšanas metālapstrādē, un tās viņam sniedzis vectēvs Arnolds Piziks, kuram vēl nesen piederēja metālapstrādes uzņēmums.

„Cilvēkiem visbiežāk ir metāla pastkastes, tāpēc daudziem šķiet, ka šīs ātri nolietosies, jo ir no koka, bet tās ir apstrādātas ar īpašu laku. Arī metāla pastkastes kaut kad sarūsē vai nokalpo.”

NES PEĻŅU, JA IDEJAI VELTA LĀIKU

Pirmās pastkastes Karļina un Kristaps pārdevuši Kalnciema kvartāla tirdziņā, pēc tam sākuši piedāvāt vietnē www.etsy.com un savā feisbuka lapā. „Ar *Etsy* starpniecību tās esmu sūtījusi pat uz Vāciju. Ārzemnieki ļoti novērtē šādas pašdarinātas lietas, bet lielākā daļa tomēr tiek pārdota Latvijā ar feisbuka starpniecību. Tur reklā-

ma ir iedarbīga. Mēs apmaksājam mūsu ieraksta reklamēšanu Rīgas teritorijā esošiem lietotājiem, un uzreiz no turienes sāka pienākt pasūtījumi.” Pastkastes esot nopērkamas arī dažos veikalos, ar kuriem Karļina vienojusies. Sarunas sāktas arī ar lielajiem veikalu tīkliem *Kurši* un *Depo*, bet tad vajadzēšot lielāku piesaisti šim biznesam, taču šobrīd tik daudz laika neesot. „Veikalu tīkliem

neder, ka mēs simts pastkastes ik pa laikam aizvedam, viņiem uzreiz vajag milzīgu daudzumu. Es mācos Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātē, Kristapam arī ir maz brīvā laika. Domāju, ka šāds bizness būtu pietiekams peļņas nesējs ģimenei, bet tad tajā daudz jāstrādā,” saka K.Rozīte.

Antra Grīnberga
Kristapa Roīša arhīva
un autores foto

Sola ievērojamu pensiju indeksāciju

Labklājības ministrija informē, ka 1. oktobrī tiks palielinātas pensijas un atlīdzības vai to daļas, kas nepārsniedz 382 eiro.

Tas nozīmē, ka tiks indeksēta visa pensija un atlīdzība, ja tā nepārsniedz 382 eiro. Savukārt tām pensijām un atlīdzībām, kuras ir lielākas, indeksēs 382 eiro. Palielinājums būs atkarīgs gan no pensijas un atlīdzības, gan piemērojamā indeksa. Izņēmums ir politiski represētie, I grupas invalīdi un Černobīļas atom- elektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieki, kuriem tiks indeksēta visa pensija.

■ Indeksētas tiks vecuma, invaliditātes, izdienas un apgādnieku zaudējuma pensijas un atlīdzības, kuras piešķirtas (pārrēķinātas) līdz 30. septembrim.

■ Ar šo gadu, vecuma pensiju indeksācijā tiks piemēroti dažādi indeksi, kas atkarīgi no cilvēka nostrādātajiem gadiem, par kuriem veiktas sociālās iemaksas, jeb apdrošināšanas stāža. Ja apdrošināšanas stāžs ir līdz 29 gadiem, tad pensiju indeksācijā bez faktiskā patēriņa cenu indeksa ņems vērā arī 50% no apdrošināšanas iemaksu algu summas reālā pieauguma procentiem, ja no 30 līdz 39 gadiem – 60%, ja 40 un vairāk gadu – 70%.

■ Tā cilvēkiem, kuru apdrošināšanas stāžs ir līdz 29 gadiem, vecuma pensijas pārskatīšanā piemēros indeksu 1,0590, ja apdrošināšanas stāžs ir no 30 līdz 39 gadiem – indekss būs 1,0655. Savukārt, ja apdrošināšanas stāžs ir 40 un vairāk gadu – 1,0720.

Pensijai, kura piešķirta par darbu kaitīgos un smagos vai sevišķi kaitīgos un sevišķi smagos darba apstākļos un apdrošināšanas stāžs būs līdz 39 gadiem, indekss arī būs 1,0655, bet, ja nostrādāts 40 un vairāk gadu – 1,0720.

■ Izdienas, invaliditātes, apgādnieku zaudējuma pensijām un apdrošināšanas atlīdzībām indekss būs 1,0590.

■ Indeksējot pensijas, netiks ņemtas vērā piemaksas par apdrošināšanas stāžu līdz 1995. gada 31. decembrim. Piemēram, ja vecuma pensija ir 300 eiro, bet klāt tai ir piemaksa 15 eiro, tad indeksēs tikai pensiju.

■ Jāņem vērā, ka no indeksētās pensijas var tikt ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis, kas samazina izmaksājamo summu.

■ Pensiju indeksāciju nodrošina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA), pārrēķins notiek automātiski.

■ Savu pensijas apmēru ikviens var uzzināt portālā www.latvija.lv vai jebkurā VSAA nodaļā.

(Turpinājums. Sākums 23. jūlijā.)

Aizputes iela.

Lauki pilsētā

Kāpjot aizvien augstāk kalnā, aizvien vairāk sastopami ļaudis, kuri ar Aizputes ielu saauguši.

Piederības izjūtas vēl nav

Līga Megne uzskata, ka 20 gadu ir par maz, lai varētu saukties par pieredīgiem Aizputes ielai.

Pirmsskolas izglītības iestādes *Bitīte* vadītāja Līga Megne met ar roku: „Mēs ar vīru Daini šeit dzīvojam tikai no 1999. gada. Ko tādi ienācēji var pastāstīt par ielu ar senu vēsturi un pilsētā labi pazīstamiem ļaudīm! Kad šurp atnācām, daudzi kaimiņi jau bija nopietnā vecumā, neko nečūpojamies, tikai sasveicinājāmies. Pazinu gan Reimaņus, gan Burkovskus, citus kaimiņus. Par Sašu Burkovski dažādus stāstus biju dzirdējusi. Bet vēl aizvien uzskatām, ka uz pārējo fona ielā vēl esam tikai tādi ienācēji.” Tomēr par to, kā izvēlējušies 1974. gadā celto

mājiņu, Līga pastāsta: „Sākumā dzīvojām pie vienas mammas, pie otras. Nolēmām, ka vajadzīgs pašiem savs mitekļis, bet vīrs savu mūžu nav dzīvojis dzīvoklī, viņam brīvību vajag. Meklējām māju gan Putnudārzā, gan Pārventā. Pēkšņi ieraudzījām tādu necilu mājiņu, nolijušu, no skaidbetona, to neglītāko arī paņēmām. Bet sapratām, ka šī vieta ir laba. Nezinu, kā bija kādreiz, bet tā senā aleja, kas man šķiet kā iebraucamais ceļš uz lielām mājām, centra tuvums, lauki visapkārt, dod ielai savu smeķi, liek izjust pietāti.”

60 puķupodi un septiņas eglītes

Šis kalums tiek taisīts Latvijas simtgadei. Uzparikte varēšot arī braukt „Došos parādē,” smejas kalējs. Viņš stāsta, ka skulptūra top no tā metāla, ko cilvēki nodod lūžņos kaimiņam Verneram Bergholcam: izmantotas gan metāla šņabja pudeles no ārzemēm, gan sēnišu un vāveriņu pannas. Putnu, eņģeļu, suņu figūriņas tiek izgriezta no skārda.

Aivars Jakobovskis: „Tas, ko es daru, man patīk.”

Aivara koptās puķes aug podos, kas salikti paša kaltos statīvos.

Vairāk nekā divdesmit gadu nu jau pensionētais kalējs Aivars Jakobovskis pārvalda un kopj skaisto daudzdzīvokļu namu Aizputes ielā 18. Kalēja rokas pieskāriens redzams gan pie fasādes, kur skaisti izkalts trīs karoga kātu turētājs, vējraži un vietas puķupodiem, bet pagalmā paveras vēl interesantāka pasaule. A.Jakobovskis teic, ka viņa kaltajos statīvos ir vieta 60 puķupodiem, bet kādos Ziemassvētkos māju rotājušas septiņas Ziemassvētku eglītes. Par visu, ko cienītais kungs dara, viņš saka: „Man šitais patīk.”

to uzticēja. Pagājušajā gadā māja iekļauta valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Stallis celts 1926. gadā, bet māja esot no 1918. gada. Otrā stāva skurstenī esot iemūrēts ķieģelis ar gadskaitli, bet tagad tur sienas apmestas,” stāsta saimnieks. Viņš rāda, ka vienā mājas sienā iemūrēta pirmās brīvvalsts apdrošināšanas sabiedrības zīme, citā – norāde uz jūras līmeni, bet pie fasādes lepojas paša kaltas zīmes par Kuldīgas sakoptāko īpašumu. „Dome man iedeva tādas plāksnītes, bet es tās apdarināju.”

PRASA KĀRTĪBU

Īpašnieki māju atguvuši 1994. gadā. Tās būvētājs un viņa dēls jau viņā saulē, bet mazdēls visus vadīšanas grožus atdevis A.Jakobovskim. Arī atbildību

par sakoptību un īrniekiem. „Māja būvēta ar divām ieejām, fasāde ir ķieģeļu, bet abi gali – kārtīga ozolkoka. Visas verandiņas un jumtiņi ir no tiem laikiem, visas spāres ar cirvi tēstas, nevis caur gateri laistas. Tur, kur tagad lielie vārti, iebrauktuves nebija, tur bija ar māju sasaistīts veikals, kurā darbojās saimnieka māsa. Tas jau nojaukts. Otrā stāvu saimnieks bija uzcēlis, bet nebija izbūvējis. Izbūvēja 1955. gadā, kad cilvēkiem vajadzēja dzīvokļus. Es pa šiem gadiem neko mainījis neesmu, tikai uzprišinājis. Gribēju mainīt logus, lai ir moderni, pieminekļu sargātāji neļauj. Ka nevar, nevar, bet jumtu paspējām nomainīt pirms tam. Mājā ir brīvi gatavi dzīvokļi, var iet iekšā – tikai malciņu jāsapagādā. Kopējā tualete ir iekšā, bet, ja vēlas, ir arī ārā, pagalmā – pirts. Tikai es turu stingru kārtību. Divus īrniekus izliku par to, ka dzīvokļi bija netīri,” pārvaldnieks smaida, ka par viņa raksturu vēsta arī plāksnīte uz vārtiem. Tajā teikts, ka pagalmā nikns suns, bet vēl nīknāks saimnieks. „Tagad dzīve ir mierīga. Kādreiz Aizputes ielā jaunatne plosījās. Tagad laikam izauguši. Aiz žoga pansionāts, ja te vairs nevarēšu, kāpšu pāri žogam

pie viņiem. Savulaik man uz slimnīcas pusi bija vārtiņi, bet vienu dienu visas ērkšķogas bija noēstas. Tā jau ir – slimam cilvēkam vitamīnus vajag.”

NO SĒKLIŅĀM UN STĀDIŅIEM

Uz daļas mājai piederošās zemes uzbūvēta slimnīca, tādēļ ap pieciem hektāriem iedots otrā ielas pusē. To A.Jakobovskis dod par velti pļaut tiem, kam lopbarība vajadzīga. Bet dārzā saimnieko kopā ar sievu Vaivu. Puķes ir Aivara rūpals. Tās ir gan dobēs, gan statīvos. Dažus kalumus rotā PET pudeles ar iegrieztiem spārniņiem. Tas labi līdzot pret kurmjiem. „Tajā vietā, kur kurmis ceļ, var uzlikt kādas pāris. Pudeles griežas un vibrē, kurmim nepatīk. Sogad gan neviens man nenāk.”

A.Jakobovskis atzīst, ka sapīrkot jau izaudzētas puķes podos ir pārāk dārgi, tādēļ pats sēj, pērk mazus stādiņus, rūpīgi tos kopj, un augi kuplo. Pateicīgi zied arī rozes dobēs. Katrai no tām apkārt ir metāla statīvs, lai ziedi neliektos līdz zemei. „Kad strādāju, man pat smēdē bija puķes. Tirgotāji saka: tie mazie jau nevar izdzīvot. Bet es stādiņiem dodu divas dažādas barības, laistu divas reizes dienā.”

„Cik nu pensionāriem vajag”

Adelejai Montvīdai Aizputes ielā patīk labāk nekā pilsētas centrā.

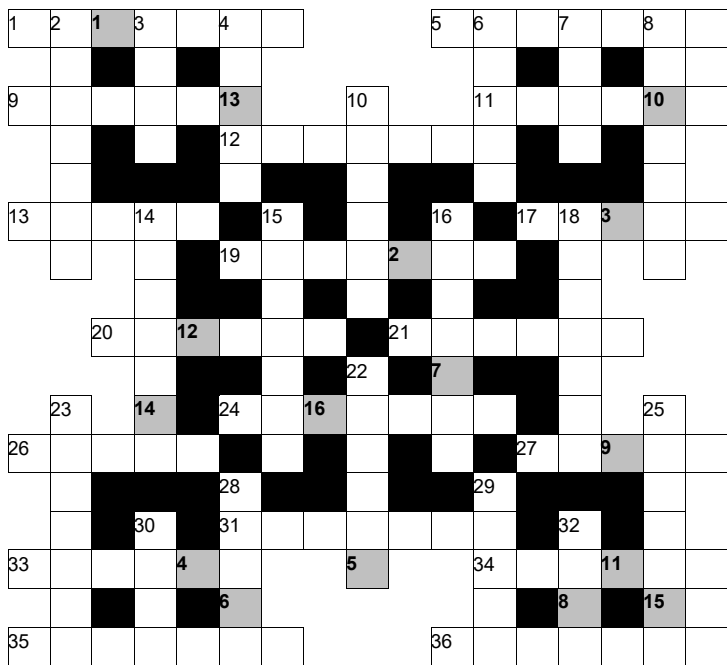
Ar prasīgo pārvaldnieku jau četrus gadus labi sadzīvo īrnieki Adeleja Montvīda un Andris Peterlevics. „Māja laba, saimnieks labs. Sākumā bijām Liepājas ielā – tur *Klondaika* klāt, nepatika. Te viss ir mierīgs. Mēs esam no Saldus novada Kursīšiem. Abi dēli dzīvo Kuldīgā, nācām no laukiem uz pilsētu, pārdevām saimniecību. Vīrs jau gan vēl strādā, kopā ar dēlu iet mežā. Sākumā vajadzēja mazbērnu palīdzēt pieskatīt, bet tagad jau lieli – meitenei 13, puisim 10. Tie vairs negrib, lai pieskata, paši sevi pieskata. Mūžā esmu savu nostrādājusi, tagad varu atpūsties. Dārzā vairs nestrādāju, cik mums, pensionāriem, vajag, nopērkam veikalā,” stāsta Adeleja.

Inguna Spuleniece
Lāsmas Reimanes foto

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Agita Leontjeva.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----

Risinājumu gaidām līdz 29. augustam.

Horizontāli: 1. Saruna starp divām vai vairākām personām. 5. Plāna, šaura (pārtikas produkta) sloksne. 9. Gaļīgs ādas veidojums (uz dažu putnu galvas vai rūpuļu ķermeņa). 11. Strinkšķināms sfīgu mūzikas instruments ar sešām vai septiņām sfīgām. 12. Valsts Āzijas DA. 13. Pilsēta Krievijā, Krasnodaras novads, Melnās jūras krastā. 17. Viens no galvenajiem fizikas jēdzieniem, ar kuru apraksta notikumu ilgstību un secību. 19. Formas tērpa svārkis ar sašaurinātu vidu un uzšūtām kabatām. 20. Ciets, ūdenī nešķīstošs nemetālisks iezis vai tā gabals. 21. Kājas daļa no ceļgala locītavas līdz pēdai. 24. Horizontālo aužamo stāvu detaļa – ierīce šķieta turēšanai un velkos ievietoto audu blīvuma regulēšanai. 26. Kvalifikācijas pakāpe, kategorija, ko piešķir dažās profesijās, sportā. 27. Katra no vienvērdīgām, norobežotām daļiņām, kas veido veselo. 31. Suns (parasti bezšķīmes). 33. Zeltainā jūraskarūsa. 34. Elektronu aparāts ar trim elektrodiem. 35. Nūjiņveida baktērija, kas veido sporas. 36. Mašīna apaļkoku sazaģēšanai garenvirzienā.

Vertikāli: 2. Japāņu tēlotājas mākslas paveids – kompozīciju veidošana no ziediem un keramikas vai citiem priekšmetiem. 3. Latviešu ātrslidotāja (1972). 4. Dzeltēns pulveris, ko lieto keramikas glazūru izgatavošanai. 6. Zemākie augi, kas satur hlorofilu. 7. Sena teika, nostāsts. 8. Nēģu kāpurs. 10. Dzeņveidīgo kārtas putns. 14. Katrs no pieciem kustīgajiem plaukstas vai pēdas beigu posma locekļiem. 15. Valdnieka dinastijas loceklis, kas neieņem troni. 16. Konusveida priekšmets, kas paredzēts kā iepildīšanai traukos, tvertnēs ar samērā šauru atveri. 18. Štats ASV. 22. Iraksts grāmatvedības reģistros kļūdaina grāmatojuma anulēšanai. 23. Vissīkākā bronhu galu paplašinājums, kurā notiek gāzu apmaiņa. 25. Tauta Eiropā. 28. Apdzīvota vieta Riebiņu novada Galēnu pagastā. 29. Elpas trūkuma lēkme, aizdusa. 30. Valsts Āfrikas R. 32. Latvijas jurists, politiķis (1880–1942), Latvijas Tieslietu ministrs (1926–1927).

Pareizā atbilde: **KIBERNĒTIKA** (zinātne par vadīšanas sistēmām, metodēm un līdzekļiem).

Atbildes. **Horizontāli:** 7. Konkrēts. 8. Presings. 9. Stops. 11. Aknes. 12. Astilbe. 15. Štamps. 16. Kia. 17. Kokons. 20. Ševingēšana. 23. Trakot. 24. Bis. 25. Adepti. 29. Karmīns. 31. Stūpa. 32. Zilbe. 33. Frontāls. 34. Brizants. **Vertikāli:** 1. Kontakts. 2. Skops. 3. Stress. 4. Grumba. 5. Risks. 6. Agremāns. 10. Bilingvisms. 13. Spiegot. 14. Tornādo. 18. Mis. 19. Oši. 21. Armatūra. 22. Atribūts. 26. Latols. 27. Angārs. 28. Spins. 30. Ziņas.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Velta Višņevska, Ojārs Silkans, Skrundas pasta nodaļas kolektīvs. Atzinējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīkla konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuli kastītē.

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

Mātes ietekme uz vīrieti

Kuldīgas bibliotēkā pieejama Uves Petenberga grāmata *Vīrieša princips* par to, kāpēc daži vīrieši ir laimīgi, bet citi joprojām atrodas meklējumos.

„Nevis tēvi, kā uzskata vairākums vīriešu, ir problēma, bet gan atbrīvošanās no mātes,” uzskata dzīves skolotājs U. Petenbergs. Semināru laikā viņš satiek arvien vairāk vīriešu, kuri nespēj patiesi atbrīvoties no mātes ietekmes. Viņus nomoka izdegšanas sindroms, priekšniece vai partnere, viņi ir neapmierināti ar savu dzīvi, bet viņi nezina, kādēļ tā ir.

PADOMI

Atvaļinājums un mājokļa drošība – roku rokā

Zādzības no mājokļiem joprojām notiek, un nereti tās izprovocējuši iedzīvotāji paši, nerūpējoties par sava mitekļa drošību.

Valsts policija aicina jau laikus parūpēties par mājokļa drošību, pievērst uzmanību apkārtnē redzamām aizdomīgām personām un automašīnām, par to rošīšanos ziņot likumsargiem, zvanot pa tālr. 110.

Lai šāds liktenis nepiemeklētu, māju un dzīvokļu saimniekiem ikdienā un dodoties atvaļinājumā jāveic daži svarīgi pasākumi.

Vienmēr aizslēdz durvis! 25%

zādzību no mājokļiem notiek tāpēc, ka to saimnieki nav aizslēguši durvis. Viņi pieļauj šādu kļūdu, ne vien dodoties prom, bet arī atrodoties mājās.

Ieslēdz signalizāciju! Apsardze var atvieglot mājokļa pieskatīšanu prombūtnes laikā. Ja mājoklis aprīkots ar signalizācijas iekārtām, neaizmirsti, prom ejot, signalizāciju aktivizēt!

Palūdz kaimiņiem pieskatīt! Dodoties prom uz ilgāku laiku, jāaprunājas ar uzticamiem kaimiņiem, lūdzot pievērst uzmanību,

kas notiek mājokļa apkārtnē. Tāpat kaimiņiem var lūgt iztukšot pastkastīti, jo pārpildīta garnadzim signalizē, ka saimnieku ilgi nav bijis mājās.

Aizver logus un balkona durvis! Arī vēdināšanas režīmā atstāti logi un balkonu durvis atvieglot zagļu iekļūšanu mājoklī. Savukārt privātmāju iemītniekiem palīdzēt var labi izgaismots pagalmis, kustību sensori un mājas mīlulis – suns. Vakara stundās turēt aizvērtus aizkarus un žalūzijas, jo garnadzī var noskaņot vērtīgas mantas.

DRAUDZĒS

Kuldīgas baznīcās notiks otrā diecēzes diena

Liepājas bīskaps Hanss Martins Jensons aicina uz otro diecēzes dienu, kas 8. septembrī notiks Kuldīgā. Tās tēma *Tēvi. Tēvzeme. Mūsu Latvijas izraudzīta, godinot Latvijas simto gadskārtu, un tādēļ, ka nākamajā dienā ir Tēvu diena.*

Kuldīgas Sv. Annas baznīcā 11.00 notiks svinīgs dievkalpojums. No 13.00 līdz 14.00 būs sadraudzība mielastā, bet no 14.00 līdz 16.00 – lekcijas *Miesīgie un garīgie tēvi* (māc. Jānis Bitāns), *Tēvzeme Latvija un diecēzes patriotisms* (māc. Uģis Brūklene), darbnīca *Ista mīlestība gaida*, aktīva ģimenes spēle *Raparallijs, Godly Play* nodarbība, skautu poļģons, savukārt 16.00 būs sacensības *Tēvu izaicināšana*.

Kuldīgas Sv. Katrīnas baznīcā

18.00 noslēguma svētbūdis ar iecirkņu priekšnesumiem un muzikālu papildinājumu.

„Esiet aicināti sapulcēties kopīgā luterāņu draudžu notikumā, lai, piedzīvojot dievkalpojumu un kopīgu mielastu, lekcijas un darbnīcas, stiprinātos ticībā un gūtu iedrošinājumu turpmākai kalpošanai,” aicina bīskaps H.M.Jensons.

Pieteikšanās līdz 31. augustam pa tālr. 63423431 vai e-pastā: liepajabiskapakanceleja@lelb.lv. Dalības maksas vietā visi aicināti ziedot Liepājas diecēzes dienai (ziedojumu konts *LELB Liepājas diecēzes attīstībai*, Sv. Gregora kristīgās misijas centrs, reģ. nr. 40801051503, Swedbank, konts: LV71HABA0551043311276, mērķis: Liepājas diecēzes dienai).

Bet dienu iepriekš, 7. septembrī,

Kuldīgas Jauniešu mājā, Jelgavas ielā 26, no 19.00 līdz 22.00 notiks *Jauniešu tūsiņš*. Koncertā piedalīsies Valdis Indrišonoks un citi mūziķi, būs našķi un sadraudzība. Pieteikties un par nakšņošanas iespējām līdz 31. augustam jautāt, zvanot pa tālr. 26430626 vai rakstot e-pastā: liene_bluuma@inbox.lv.

Luterāņu kopiena kopj tradīciju sapulcināt draudžu locekļus uz Baznīcas dienām vai atsevišķām diecēzes dienām, kas jau notikušas Alūksnē (2006), Valmierā (2009) un Cēsīs (2014). LELB Liepājas diecēze, kas izveidota 2007. gadā un kurā ietilpst Kurzemes un daļa Zemgales draudžu, ir noturējusi vienu diecēzes dienu Jaunpilī (2011), ir notikušas arī Pateicības dienas.

Dora Pļavniece

ORIENTĒŠANĀS SPORTS

Sacensība turpinās

Latvijai netipiskajā, bet šogad diezgan ierastajā vasaras karstumā aizvadītās kārtējās tautas orientēšanās sacensību seriāla *Taciņas kārtas*.

Viena no tām Jūrkalnē, dodot iespēju pēc starta atveldzēties jūrā, kuru izmantoja arī tālāki viesi, tādējādi šajā kārtā tika sasniegts arī šīs vasaras kuplākais dalībnieku pulks – 58. Bez Jūrkalnes tika izskriet arī meži Snēpeles apkārtnē *Sudrabkalnos*, kur par spīti aktīvai mežizstrādei vēl ir saglabājušās arī tīri interesantas vietas, ko prasmīgi bija atraduši distanču plānotāji Skaidrīte un Māris Otaņķi. Savukārt Skrundas pusē

skaistākās vietas bija izmeklējis Kristaps Bērziņš, kura darbu dalībnieki augstu novērtēja. Izrādās, lai paskrietu pa skaistu mežu, ne vienmēr ir jādodas uz Mordangas ezeru apkārtni Rendas pusē.

Ar 11. kārtas sarīkošanu kuldīdnieks K.Bērziņš jau astoņus posmus pirms sacensību seriāla beigām ir nodrošinājis uzvaru sezonas kopvērtējumā. Tam netraucēja ne piekāpšanās talseniekam Andrim Mireckim 10. kārtā, ne nepiedalīšanās 12. kārtā. Sezonas kopvērtējuma panākumam tuvojās arī iepriekšējās sezonas uzvarētāja sieviešu grupā Līga Virbule, kura pēdējos trīs posmos bijusi

nepārspēta. Pārliciecināšas līderpozīcijas sezonas kopvērtējumā senioru grupā ieņem Jānis Turks, kurš tās nostiprina ar uzvaru arī 11. kārtā. Meiteņu konkurencē ar trim uzvarām pārliciecināšu sniegumu rāda Annija Mankus no Saldus. Savukārt pašu jaunāko dalībnieku sacensībā pie panākumiem ir atgriezies sezonas sākuma posmu līdere, kuldīdniece Emīlija Pētersone, kura bijusi ātrākā divās vasaras kārtās. Viņas pēdās vīriešu konkurencē seko tēvs Ingus Pētersons, kurš veiksmīgi izmanījis sezonas līdera prombūtni.

Janeta Turka

JAUNS KONKURSS

VALODNIEKS

Kurzemnieks piedāvā jaunu konkursu, kurā tiks publicēti dažādi izteicieni un jēdzieni. Precīzāko skaidrojumu autori (var pievienot arī kādu piemēru pilnā teikumā) ik pēc trim mēnešiem saņems mazu balviņu.

Kā izskaidrot teicienu sadot piparus?

Atbildes līdz 29. augusta 12.00 sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde: teicienu *sapīties savos tīklos* var skaidrot kā krist par sava paša villības upuri. Izteiciens atrodams jau seno grieķu un romiešu rakstnieku darbos, piemēram, Ovidija.

Vispilnīgāko atbildi atsūtījis Ingars Neimanis: „Es teicienu *sapīties savos tīklos* saprotu sekojoši: kāds veido intrigas, melo, grib ar viltu gūt sev labumu, taču tik dziļi tajā visā ir iegrimis, ka vairs visu neatceras, ko kam ir teicis, melojis, vērpis intrigas, ka pats zaudē, tiek atmāskots, saņem pēc nopelniem.”

PĀRDOD

Lēti – remontējama vieglā auto **PIEKABI ZUBRONOK**, teļu **SPROSTUS**, sējuma un kultivatora **ECĒŠAS**. Tālr. 29458976.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žaļūziju piedāvājums. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (*Elvi*), tālr. 28378818.

Veikalā *Dagus*, Kuldīgā, Liepājas ielā 51, apjomīgas sieviešu **VIRŠJAKAS**, kleitas, blūzes, bikses, apavi.

Ar piegādi pārdod skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 26544462.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 27885688.

MALKU, skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

Lēti – bioloģiski audzētas **12 AITAS**. Tālr. 26239404.

Dažādu ziedu **MEDU** Kuldīgā. Tālr. 20305521.

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko 95. koda kursus Kuldīgā, Pētera ielā 5. Tālr. 26120089.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS – STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

TRIMMERA pakalpojumi. Tālr. 22302300.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAU-GUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cirsma izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

SIA *Energoparks* tīra **APAU-GUMU**, pērk zarus šķeldošanai, kā arī gatavu šķeldu un skaidas. Tālr. 28813110.

Tīra un remontē **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīrām **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

VAJADŽĪGI

SIA *K27 (41203052928)* pastāvīgam darbam meklē **PAVĀRU**, cafe.tilts@inbox.lv

Kafejnīcā vajadzīgs **PAVĀRS** (- re). SIA *Dzīvildī DUS*, reģ. nr. 41203050842. Tālr. 29523294.

SIA *Vikotrans (40103268183)* – C1, C kategorijas **AUTOVADĪTĀJI**. Tālr. 26822461.

Darbs **VĀCIJĀ** gaļas kombinātā. Stundas likme 8,85 eiro, nodrošinām dzīvošanu Vācijā (66 eiro mēnesī). Sīkāka informācija pa tālr. 20227843, SIA *ALMA M*, reģ. nr. 40003543608, lic. nr. 22/2017.

Atjaunoto meža platību **AGROTEHNISKAIS KOPĒJS**. Z/S *Spulgas*, reģ. nr. LV41201012530. Tālr. 26485074.

PĒRK

SIA *Lāses AM* par augstu cenu iepērk **LIELLOPUS** kautsvārā un **CŪKAS** dzīvsvārā. Piedāvājam piemaksas par lopu skaitu. Transports bez maksas. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS, JĒRUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20238990.

SIA *Valinda* pērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 27806461.

TRAKTORUS, piekabes, inventāru, vieglos auto. Tālr. 26104984.

SIA *Lateira* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirsma visā Kurzemē. Kārtojām dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

Craftwood pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena no 1000 - 10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Atjaunojam taksācijas. Tālr. 26360308.

Pērk **ĪPAŠUMUS** ar mežu, cirsma. Tālr. 27866653.

Pērk ozola un oša **ZĀGBALĶUS**, ozola un oša kamīna malku (3 m). Tālr. 29997742.

SIA *Skrunda* iepērk lopbarības **GRAUDUS**. Pieteikt pa tālr. 63331124, 29697331.

Briežu **RAGUS**. Tālr. 29886349.

GAILENES, braucu pie klienta 24/7. Tālr. 24914134.

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 • 25573447 • 29172343

31. augustā 22.00
Rendas estrādē
zaļumballe
ar grupu **APVEDCEĻŠ**.
Ieeja līdz 23.00 – 5 EUR,
pēc 23.00 – 6 EUR.

Kuldīgā,
Mederu ielā 8,
pērk
**GAILENES,
ĀBOLUS SULAI**.
Vienmēr augstākās cenas.
Tālr. 23220881.
 Iepērk Meža Ogas Sēnes

Jauno audzēkņu papildu uzņemšana
Ernesta Vīgnera
Kuldīgas mūzikas skolā:
• 27. augustā 18.00,
• 29. augustā 18.00,
• 30. augustā 12.00.

Skrundas mūzikas skola
uzsāk mācības
3. septembrī 14.00
Skrundas kultūras namā.

Skrundas mūzikas skolā
audzēkņu papildu
uzņemšana
4. septembrī 18.00.
Tālr. 63331354.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsma atlikumus,
šīldojamo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.
 25 622 293 (Āris)

LĪDZJŪTĪBAS

*Vedat mani dziedādami,
Nevadat raudādami,
Lai iet mana dvēselīte
Pie Dieviņa dziedādama.*

/T.dz./

Esam kopā ar IVETAS LIEPIŅAS
mīļajiem, viņu gaismas ceļā pavadot.
Alsungas bērnudārza *Miķeltis* kolēģi

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.
Viņš paliek dziļi, dziļi sirdī,
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.*

/R.Skujiņa./

Esam kopā skumju brīdī ar tuviniekiem,
atvadoties no IVETAS LIEPIŅAS.
Alsungas novada domes kolektīvs

*Gulī mana māmuliņa,
Vieglī smilšu kalniņā;
Tu miedziņa negulēji
Mani mazu auklējama.*

/T.dz./

Skumju brīdī izsakām visdziļāko
līdzjūtību Liānai Liepiņai, māmiņu
zaudējot.

Klasesbiedri un audzinātāja

*Klusums,
tevis vairst nav,
tikai atmiņas,
kas aizkustina dvēseli,
vārdi, kas nepateikti, – skan.*

/A.Gļauda./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Adrijai,
Liānai un Marekam, savu mīļo mammīti
un sieviņu pāragri zaudējot.
Punclavu un Mateviču ģimenes

*Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt.*

/I.Mežnora./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību IVETAS
LIEPIŅAS ģimenei.

Klases biedri un audzinātāja
Ēdoles skolā

*Paliec, māt, smaidā, paliec glāstā,
Paliec jaukā bērnības stāstā.*

/O.Lisovska./

Mūsu līdzjūtība Liānai Liepiņai un
tuviniekiem, mammīti mūžībā aizvadot.
Alsungas Mūzikas skolas
skolotāji un audzēkņi

Izsakām līdzjūtību Raimondam ar
ģimeni, tēvu un vectēvu zaudējot.

Solveiga, Vilnis, Edgars un Rinalds

*Lai tēva mīla paliek dziļi sirdī
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.*

/I.Mežnora./

Visdziļākā līdzjūtība tev, Ivetiņ.
Rimi kolektīvs

*Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā, lai palīdzētu.*

/R.Skujiņa./

Skumju brīdī esam kopā ar Airu
un Dzidru, māsu un meitu INETU
SIMSONI pāragri zaudējot.
Akāciju mājas iedzīvotāji

*Lai sapnis balts viņas dvēselī aijā,
Un klusais miers ar saviem spārnēm
sedz.*

/Ā.Elksne./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Selgai
Briedei un ģimenei, māmiņu un
vecmāmiņu mūžībā pavadot.

Piltenes ielas 14. nama sekcijas
kaimiņi

ATRASTS

Liepājas ielā atrasts **MAKS** ar R.Bigača dokumentiem. Interesēties redakcijā.

Kurzemnieku septembrim var abonēt:**līdz 29. augustam**

- internetā www.abone.pasts.lv (ietaupot 71 centu),
- pasta nodaļās,
- pie pastniekiem,
- redakcijā (ietaupot 71 centu).

8. septembrī 11.30**vārda māsu salidojums –
Latvijas DZINTRAS
pulcējas Rudbāržos.**

Sagaidīsim jūs no 11.30 – 12.00
pie pagasta pārvaldes Rudbāržos.
Pasākums turpināsies no 13.00
viesu mājā *Kamenes* Rudbāržu
pagastā, Skrundas novadā.
Līdzī ņemt groziņu labai omai!

Organizatores Dzintras.
Tālr. 29459089, 28996768.

307_{Lv}
Sludinājumus un reklāmu laikrakstā
iesniedz ērti arī no sava telefona

VĀRDA DIENAS

No 27. augusta līdz 2. septembrim
 27. Žanis (701), Jorens (209), Alens (532)
 28. Auguste (17), Guste (9)
 29. Armīns (426), Vismants (28), Aiga (1863)
 30. Alvis (1409), Jolanta (3222), Samanta (2842)
 31. Vilma (802), Aigars (7552)
 1. Ilmārs (3057), Iluta (881), Austrums (9)
 2. Elīza (2076), Lizete (104), Zete (3)
Populārākie: Jolanta un Aigars.

Labāk patīk latviski vārdi

AIGARS MATEVIČS, Ēdoles pamatskolas direktors, krievu valodas skolotājs

Domāju, ka tā bija mamma, kas man iedeva šo vārdu. Tajā laikā bija moderni likt vārdu Jānis vai Antons, bet vecāki vairāk sliecās uz šo, jo tas bija retāks. Esmu arī kristīts un svētīts, otrs vārds man ir Jānis, bet pasē rakstīts tikai Aigars. Smejoties saku, ka nākamgad lielas svinības nevarēs notikt, jo esmu izvēlējis šādu darbu, kad nākamajā dienā ir jābūt skolā. Šogad būs citādāk, ir tā reize, kad varēšu pasvinēt. Bērniņā mani daudzi sauca par Aigariņu, vēl tagad bieži vien pat pieauguši cilvēki mani tā nosauc. Horoskopi ir dažādi, tāpēc arī vārda raksturojums atšķiras, bet no katra var *izlobīt* kaut ko, kas atbilst man. Ēdolē un Alsungā ir ļoti maz Aigaru, tāpēc neuzskatu, ka tas ir populārs vārds. Tagad ir savdabīgi vārdi no filmām un grāmatām. Pārāk moderni man nepatīk, patīk tīri, latviski vārdi, kā Jānis, Guntis, Ojārs un Alberts.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 27. AUGUSTĀ

Dienas garums – 14 st. 19 min.
 Saule lec 6.15, riet 20.34.

Naktī +12°...+15°

Z
 R A
 D
 2-3 m/s

Dienā +15°...+19°

Z
 R A
 D
 2-3 m/s

RĪT, 28. AUGUSTĀ

Dienas garums – 14 st. 14 min.
 Saule lec 6.17, riet 20.31.

Naktī +12°...+15°

Z
 R A
 D
 2-3 m/s

Dienā +15°...+21°

Z
 R A
 D
 2-3 m/s

ASTROLOĢISKĀ PROGNOZE

/28. augusts – 3. septembris/
Jolanta Hercenberga, astroloģe

Auniem emocionāla saikne un laba sadarbība veidosies ar tuvākajiem cilvēkiem. Atgriežas enerģija, kas kādu laiku bija apstājusī, un dzīve atkal uzņemas griezienus.

Vērši par egoisma trūkumu sūdzēties nevarēs. Dekšis tiks vilktas uz savu pusi, un kādam tas nepatīks. Vērsītis pārāk sevi mīl, lai ar strīdiem bojātu noskaņojumu.

Dvīņiem bez plānošanas un nekādi neiztikt. Prāts šaudīsies šurpu turpu, no viena darba pārmetoties uz nākamo un beigās saprotot, ka līdz galam nav paveikts nekas. Jādisciplinē sevi.

Vēžiem laiks un enerģija vairāk tiks izmantoti ārpus mājas. Tikšanās ar interesantiem cilvē-

kiem, kuru idejas iedvesmo, atstās ilglaicīgu iespaidu.

Lauvām šis ir iespēju laiks uzlabot finansiālo situāciju. Jābūt gatavām izmantot izdevību. Pa ziņu lokā var tikt sastapts kāds īpašs cilvēks, ar kuru vēlāk izveidojas daudz kopīga.

Jaunavām burvīgs pilnmēness iespīdēs partnerattiecību sektorā, dāsni aplaimojot ar radošu enerģiju. Palielināsies dzīvesprieks, optimisms un darbaspējas, neviens uzdevums nebūs par grūtu.

Svariem noderētu atelpas brīdis. Ir vērts pārdomāt, uz kuriem traucies un kādēļ. Uzmanības jāpievērš pašsajūtai un savām vēlmēm, nevis jāizdabā citu iegribām.

Skorpioniem zvaigznes nodrošina veiksmi sabiedriskā statusa celšanā. Iesaistīšanās politikā vai pievienošanās kādai citai domubiedru grupai pavērs jaunus apvēršņus.

Strēlniekiem jāatvērš laiks vienatnei, lai sakārtotu domas un atgūtu spēkus. Meditācijas, dzīves apcerēšana, laiska atpūta uz dīvāna vai pastaigas mežā.

Mežāžiem senu situāciju atgriešanās liks beidzot atrisināt to, kas dzīvē samudžinājies. Atklātās sarunās izdosies atrastīties attiecību mezglus vienu pēc otra.

Ūdensvīriem jauni iesākumi un pārmaiņas. Izjūtās tas radīs emociju kokteili, kurā nedrošība mijas ar vēlmi izzināt, pamēģināt, riskēt un uzdrīkstēties, lai piedzīvotu ko nebijušu.

Zivīm var būt sajūta, ka kādā jautājumā tiek ieguldīts daudz enerģijas. Tiek dots laiks, lai visu labi apdomātu un tad straujā lēcienā sasniegtu vēlamo.

Čika laiks:
 28.VIII 16.55 – 19.35,
 31.VIII 2.04 – 4.30,
 2.IX 8.57 – 11.02.

**Veikala atvēršana
 29. augustā 12.00
 SKRUNDĀ,
 Saldus ielā 9.**

KONKURSS

Tēlotājmākslas spēle

171. kārtā
 Šis mākslinieks (1780–1867) bija franču gleznotājs un zīmētājs, neoklasicisma un romantisma pārstāvis. Viņš tiek uzskatīts par vienu no nozīmīgākajiem 19. gs. gleznotājiem. Piedzimis kā vecākais dēls ģimenē, viņa tēvs bijis tēlnieks. Jau jaunībā interesējies par seno un renesanses mākslu un Rafaēlu. Dzīvojis gan Parīzē, gan Romā, gan Floren-

cē. 1835. gadā atkal devies uz Romu, kur kļuvis par Romas Franču akadēmijas direktoru. Savos darbos galveno uzmanību pievērsis krāsām.

Atbildes gaidām līdz 29. augusta 11.00: Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

170. kārtas atbilde: Georgs Henriks Breitners. Promenādes klājs ar trīs sievietēm, 1897.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Indra Ābelīte, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis.

DĀRZĀ

Spāņu tomāts – rekordists

Vairāk nekā kilogramu smags tomāts izaudzies Turlavā, Junkeru ģimenes omes siltumnīcā. Turlavniece Patrīcija Junkere: „Iepriekš lielākais tomāts izauga 960 gramus smags, bet šogad tas ir 1218 gramus smags. Šis ir lielākais līdz šim izaudzētais tomāts mūsu siltumnīcā. Sēklas (*Tres Cantos gigante rosa*) atveda brālēni no Spānijas. Visi kopā tos cītīgi laistījām.”

**Lāsma Reimane
 Patrīcijas Junkeres
 arhīva foto**

Ramons, Patrīcija, Adrians un Ignasio Junkeri apbrīno 1218 gramus smago tomātu.

JOKI

– Kāda starpība, kā mans tetovējums izskatīsies vecumdienās... Ar šādu dzīvesveidu man vecumdienu nebūs.

.....

Ēdienu gatavošanai ir plusi un mīnusi. Plusi – ēdiens. Mīnusi – gatavošana.

Nav tādu cilvēku, kas, no rīta ejot uz darbu, neuzmestu skaudīgu skatienu savam snaudošajam kaķim.

.....

– Es dzīvoju puskilometra attālumā no lidostas blakus dzelzceļa līnijai. Kāpēc gan man būtu vajadzīga

Es cenšos norobežoties no strīdiem, kuros nav iespējams kaut ko panākt, jo strīdas tikai strīdēšanās dēļ. Tāpat, kā ir dažādas konfesijas, ir dažādas valodas. Vai tad strīdēsimies, kura labāka?

AIVARA VĒTRĀJA FOTO

CV Andris Akmentiņš

- Dzejnieks, rakstnieks un dziesminieks (īstajā uzvārdā Grīnbergs).
- Dzimis 1969. gadā Valmierā.
- Diplomēts žurnālists, strādājis laikrakstā, izdevniecībā un reklāmas aģentūrā Rīgā.
- Pirms vairākiem gadiem pametis profesionālo darbību un pārcēlies uz Ventspili. Joprojām uzskata sevi par malēnieti.
- Kaislīgs makšķernieks, ūjtārists un Latvijas apceļotājs, vides sargs.
- Ieguvis Klāva Elsberga literāro prēmiju un citas balvas.

Ikviens ir savu skolotāju summa

✎ Daina Tāfelberga, "Kurzemnieks"

Nesen klajā nācis ANDRA AKMENTIŅA romāns "Skolotāji". Lai gan stāstījuma pamatā ir autora vecāku atmiņas no pagājušā gadsimta 50. – 60. gadiem Vidzemē, arī mūspuses bibliotēkās pēc grāmatas izveidojusies rinda. Romāns ir lasītāju novērtēts.

– Dzimtā esi vienīgais, kurš nav skolotājs. Vai tam ir saistība ar Sarmītes (viena no grāmatas varonēm) lielo prieku pēc pedagoģijas skolas beigšanas, ka viņai nebūs jāstrādā skolā?

– No dzīves skolotāju vidē man pielipušas dažādas viņu īpašības. Reizēm šķiet, ka es varētu strādāt šajā profesijā. Nekur tālu no tā neesmu aizgājis – kādus sešus septiņus gadus Liepājas Universitātē lasu lekcijas maģistriem par dzeju. Divus gadus vadīju kursus Ventspils jaunrades namā jauno rakstnieku klubam. To nevēlos turpināt tieši tā iemesla dēļ, ka neesmu skolotājs. Kļuva par grūtu, jau rakstot grāmatu. Vārbut tiktu galā, ja katru gadu nāktu citi bērni un es tikai atkārtotu veco programmu. Tik un tā slikti justos, ja nevarētu izstāstīt ko jaunu gan tiem, kurus mācu, gan sev. Kad skolotājs ir labā garastāvoklī un iedvesmas pilns, tad viņš var kalnus gāzt. Bet parādes soli uz pirkstgaliem tālu nevar aiziet (sens ķīniešu teiciens). Es varu būt tikai labs vieslektors. Manī pietiek jaudas auditorijai divām stundām, tad gribu iet domāt. Skolotājiem nav tādu iespēju. Apbrīnojami ir skolotāji, kas spēj izdzīvot drūmo ikdienu un visu mūžu. Mana māsa nomainīja skolu, lai būtu kur augt un interesantāk. Kādu trešo gadu viņa dzīvo baigā uzrāvienā.

– Skolas slēdz, ik gadu augstskolas

absolvē jauni pedagogi, bet daudzviet ir vakances.

– Par labiem speciālistiem reģionu skolās vajadzētu cīnīties, kā to dara slimnīcās. Jau iepriekš sola jauniem mediķiem dzīvokli un citas priekšrocības. Ir vērts paskatīties, kas mums iepriekšējos laikmetos labs bijis un interesants, bet vairs nav pieejams. Vai tagad klases audzinātāja var apciemot katru bērnu mājās un paskatīties, kā viņš dzīvo? Vai viņu tur vispār ielaistu? 50. gados un arī vēlāk tā bija pat norma. Man grūti saprast, kā senos laikos, kad visi bija trūcīgi, varēja izdzīvot.

– Lasot ik pa laikam ienāca prātā, cik tagad mēs patiesībā labi dzīvojam. Bet senāk, par spīti pēckara nabadzībai un Hruščova laika neejdībām, cilvēki tomēr nesūdzējās, kā to dara tagad.

– Es it kā peldējos sentimentā, kas nāca no tiem cilvēkiem, mēģinot attīrīt šo dažādo laiku sentimentu. Grāmatā aprakstīts sasodīti sarežģīts un draņķīgs laiks, bet tā bija to cilvēku jaunība. Lielākais prieks, ka kara vairs nav, dzīve pamazām uzlabojas. Tad vēl tie lielle panākumi, kā kosmosa kuģa palaišana. Kurim rados nebija izsūtīto, tie bija sajūsmā par padomju varu, kas solīja, ka nāks komunisms. Ar pārtikas rindām sāka atvērties acis. Biju pārsteigts arī par to, cik maz vecāki tad saviem bērniem stāstīja par iepriekšējo laiku pieredzi. Tik daudz toreiz tika pagrūsts pagaldē. Mums joprojām ir kanāli, kas ģenerē uz šo pašu sentimentu, āķē tam klāt dažādas politiskas ziņas. Katrā savienojuma vietā tiek kaut kas iepilināts, sabiedrība tiek tracināta un kļūst diezgan neirotiska. Iestāsta, ka, piemēram, latviešiem noteikti jāpretojas kristietībai, jo tā mums uzspiesta. Vienam tas pilinājums trāpa vairāk, citam mazāk.

– Jebkurā sabiedrībā ir autoritātes. Sa-

vulaik skolotāji vismaz savā ciemā tādi bija.

– Tāda slavenība kā matemātiķis, mācību grāmatu autors Jānis Mencis kā bija autoritāte kopš pirmās brīvvalsts laika, tā palika līdz mūža galam. Padomju gados viņu nespēja nokaut pat tas, ka bija piedalījies leģionā. Pārejot no neatkarīgas brīvvalsts uz padomju sabiedrību, bija lielas prestiža izmaiņas. Tas, ka Papiņš (viens no romāna varoņiem – aut.) palika amatā, bija liels brīnums, jo Latvijas laika skolotājus centās nomainīt, zāģēja visādos veidos. Arī vēlāk turpinājās tendence, ka tie vecie učiķi jāmet nost. Tie neko nesaprot. Man patiktu, ja varētu apvienot jauno skolotāju trakumu ar veco pieredzi. Cilvēki, kurus atceros no saviem audzēkņa gadiem, bija optimistiski, vienkārši, ar gaišu un brīvu smaidu, kaut daži knapi spēja iztikt ar algu. Vārbut man paveicās. Vārbut tas bija mātes dēļ, jo viņa bija skolotāja, un kaut kā vairāk želoja. Pēc grāmatas iznākšanas man daži teikuši, ka viņiem gan nav paveicies ar tik foršiem skolotājiem. Kaut kādā mērā ikviens ir savu skolotāju summa. Mēs veidojamies no tā, ko esam iemācījušies. Tēvs mācīja mani makšķerēt, māte bija fantastiska stāstniece. Tā kopā tos talantus izkopām.

– Vai zaudēts profesijas prestižs?

– Senāk skolotājam vairāk piederēja tas, ko otra puse gribēja iegūt, proti, zināšanas. Tika kultivēts: ja tev nebūs izglītības, tu nekas nebūsi, tu pazudīsi. Automātiski tie ar zemāku izglītību tika virzīti pakļautībai. Mūsdienās tas nav tik uzsvērti, cilvēki ar divām augstākajām izglītībām var nonākt dziļā izmisumā, jo nevar neko ietekmēt. Google šodien ir efektīvāka par skolotāju. Kādreiz bija skaidrs, ka ir viena patiesība, tad nāk skolotājs un bērnam atklāj to. Tagad labākajā gadījumā meklē kopā. Kas tad

ir skolotājs, ja katrs pats var visu uzzināt. Ceļvedis, urditājs krustceļos? Ministrijas vadlīniju nomākts cilvēciņš, kurš neredz vairs nekam jēgu? Skolēni taču to jūt.

Šķiet, ka prestižs tomēr atgriežas. Grāmatā atļāvos ieludināt visādas dzīves anekdotes, ko noklausījies skolotāju sanāšanās. Tur ir tāda epizode, vecāki sametuši naudu dāvanai skolotājam dzimšanas dienā. Meitenīte pasniedz vāzīti un saka: "Nu, beidzot arī jums, skolotāj, būs kaut kas no kristāla!" Tad saprotiet, ko tie vecāki bija domājuši, bērni taču ir viņu atspulgs. Mana paaudze auga, kad vecākiem alga bija 100 – 200 rubļu, piemājas saimniecība, dārziņš, lai piepelnītos. Augām, kā gribējām, jo vecākiem nebija laika. Norūdījāmies. Tagadējā paaudze tiek hiperpieskatīta, piecas minūtes pat nevar atstāt, jo tā nosaka vadlīnijas. Gan padomju, gan agrīnajā kapitālismā 90. gados darbā nobesītajiem vecākiem bija prasība: es jums iedodu bērnu, audziniet. Ja kas, skola vainīga, ka sabojāja. Tagad cilvēciski sāk kopīgi risināt problēmas.

– Kas ir "Skolotāju" lasītāji?

– Tā paaudze, kas to laiku atceras kā savu jaunību. Romānam nav klasiskā sižeta – kad notiek tas un tas, viss laimīgi, viss beidzas. Grāmata ir lēni lasāma, lai var pasēdēt un pēc teikuma vai rindkopas padomāt. Nākotnes veiksmē atkarīga no tā, vai šāda veida rakstība attaisnosies. Sižetisku, krāsainu, aizraujošu notikumu ziņā grāmata nevar izkonkurēt filmu. Cilvēki vairs nelasa grāmatas, lai kaut ko uzzinātu. Informāciju ātrāk var iegūt citur.

– Vai grāmata palīdzēs jaunajai paaudzei saprast vēsturi?

– Meklēju tiltu no paaudzes uz paaudzi. Būtībā jau nekas liels tur nenotika, un tajā ir gan skaistums, gan traģēdija. ■

Betonam ir plašs vārdu krājums

leiva Vilmane, "Saldus Zeme"

Prātā palikusi intervija ar britu tēlnieku Toniju Kregu, jo viņš precīzi formulējis skulptūru nozīmi. Mākslinieks pukoja, ka industrializācija padarījusi pilsētu pārlietu geometrisku un vienveidīgu.

Ik uz soļa taisnās līnijās un leņķos atkārtojas neizteiksmīgs bruģis, vienādi ražoti logi, durvis un laternas. Vienādas mājas un stāvlaukumi, pieturvietas un rotaļlaukumi. T. Kregs saka, ka skulptūrām vienādotajā pasaulē jāienes cita estētika, un līdzīgai jānāk jaunām idejām, valodai un brīvībai.

Pilsētas vienādojas joprojām. Diemžēl bezpersoniskus vaibstus veido masveidā īstenoti Eiropas projekti, jo estētikai pārklājas praktiskie nolūki un standarti. Jāgādā, lai bedrainā gājēju ceļiņā vietā ir līdzena taka; lai tumšajās ielās deg jaunas laternas; lai vēja caurpūsta skola būtu nosiltināta. Latvijā pilsētas un pagastu centrus labiekārto, estētiskā ziņā daudzviet pieticis ar minimalismu.

LATVIJĀ NEBIJIS PLENĒRS

Brocēni vizuālo identitāti vēl veido. Daudziem tā asociējas ar cementu, jo Brocēnu cementa uz ceļa, un mantinieces SIA "Cemex" deļ tā nenikuļo. Par mākslas objektiem pilsētā ierunājās pirms vairākiem gadiem, taču atturēja apziņa, ka vispirms jāsakopj vide. Izdangātos ceļiņus nobruģēja, izveidoja skvērus, atbrīvoja aizaugušo ezermalu, izveidoja atpūtas vietas. Cilvēki būtu sašutuši, ja nekoptā vidē noliktu mākslas darbus – pārlietināta Brocēnu novada domes priekšsēdētāja Solvita Dūklava.

Šomēnes Brocēnos notika industriālās mākslas plenērs, kurā četri profesionāli tēlnieki radīja skulpturālas figūras par ūdensrozes tēmu, jo tā sasaucas ar Brocēnu novada paštelu un simboliem. Pirmo reizi pilsētā ir objekti, kuru svarīgākā funkcija ir izdaiļot dvēseli (tā uzskata viena no plenēra dalībniecēm, tēlniece Inta Berga).

Jaunākās paaudzes tēlnieks Kristaps Andersons precīzē, ka mākslas objekti vietu padara unikālu. "Vēsturiski bijis tā, ka pilsēta aug no līdzīgiem, pat identiskiem kvartāliem, tāpēc uzstādīja vides objektus, lai rajoni atšķirtos. Ļoti nozīmīgi atcerēties, ka mākslas objekti ir sava laika kultūras valoda, kura nākotnē vēstīs par autoram būtiskām sociālām, emocionālām vai politiskām tēmām.

Man patīk eksistencialisms un cilvēka iekšējais lidojums, tāpēc izmantoju ļoti vienkāršu komunikācijas līdzekli – formu. Manu darbu vienkāršība

Agneses Rudzītes-Kirillovas betona skulptūrai "Ūdensrožu princese" vieta rasta Cieceres ezera promenādē.

MARTAS OZOLAS FOTO

iedarbojas uz zemapziņu, nevis racionālo domu," skaidro tēlniecības maģistrs. Viņš it nemaz neļaujas, ka skulptūrai "Atrodi savējo!" jau pielipusi palma – klucītis. Tēlnieks ūdensrozes tēmu atklājis betona kubā ar dažādi šķeltām šķautnēm. No katra skatpunkta redzams kaut kas cits. "Tas maniem darbiem raksturīgi," smaida autors.

MAINĀ ADRESI

Viņam ir taisnība – jaunās skulptūras kļuvas par precīziem un ātri uztveramiem orientieriem. Piemēram, I. Bergas darbam "Ūdensrozes dzimšana" ir gandrīz oficiāla adrese – stāvlaukums blakus A9 šosejai tūlīt pēc iebraukšanas Brocēnu teritorijā, skatoties no Saldus puses. Cilvēki to noīsināja līdz "actīvai", jo darbs rada tādas asociācijas.

"Man patīk aizdomāties. Piemēram, strūklakā "Sauls laiviņas" Ventspilī ir doma, ka katrā cilvēkā ir saulīte. Brocēnos dzīvojos vairākas dienas un esmu patīkami pārsteigta – te radīta vide, kurā cilvēkam dzimst vajadzība izdaiļot arī dvēseli. Skulptūras esot greznība? Nu, kādam pietiek ar ēdienu, apģērbu, cits prasa arī grāmatu un mūziku – cik attīstīts cilvēks, tik arī liela vajadzība pēc mākslas. Starp citu, tā nav tālu no sadzīves. Ko cilvēki pārsvarā skatās televīzijā? Mākslinieku radīto – filmas, koncertus, teātri, mūziku... Ko visbiežāk skatās tūristi? Arhitektūru un mākslas objektus, ne jau trošuārus!" skaidro I. Berga.

Viņas sacītajam piekrīt arī Āgenskalna zēns Zigmunds Bielis. Viņa trauslā meitenes figūra nonākusi Brocēnu no-

vada Blīdenes pagastā, jo tā iedzīvotāja Krista Berga ideju konkursā ierosināja skulptūrās risināt ūdensrozes tēmu. Z. Biela skulptūras prototips ir sprīdi garš suvenīrs, ko pirms kādiem 15 gadiem izveidoja no bronzas, lai būtu, ar ko iepriecināt draugus un paziņas.

Es viņu uzrunāju darba vidū. Tēlnieks viss vienos putekļos un noguris no svelmes un skulptūras radīšanas. Rezultāts ir tik trausls, gandrīz ēterisks, bet process – ne vieglāks un daiļāks par celtnieka ikdienu... "Esmu betonu lējis, taču pirmo reizi strādāju ar veidojamu. Mazliet avantūra," plenērā profesionāli interesantāko izceļ Z. Bielis.

RADĪT, NEVIS ATKĀRTOTIES

Veidojamais betons ir retums, brocēnieki to pasūtīja no Dānijas. Ieteica plenēra konsultante, tēlniece Agnese Rudzīte-Kirillova, jo šo materiālu bija iepazinusi betona mākslas simpozijā Dānijā. "Iepriekš biju betonu tikai lējus, un materiāls nepatika. Dānijā uzzināju, ka veidojamā betonā var izpausties plašāk. Salīdzinot ar valodu, betonam varbūt arī ir plašs vārdu krājums, kas ļauj spēlēties ar visdažādākajām faktūrām un akcentēt formu. Man patīk mainīt materiālus – ledus, smilts, granīts, koks, putuplasts, stiklšķiedra, bronza, alumīnijs. Ja pierod pie viena, radošais asums

Kristaps Andersons plenēra laikā būvēja skulptūras karkasu. To piepildot ar 4 m³ betona, radās mākslas darbs "Atrodi savējo!".

ANDREJA SERGEJEVA FOTO

"Lai katrs aizdomājas par sev svarīgāko, nevis tikai par ūdensrozi!" aicina darba "Ūdensrozes dzimšana" autore Inta Berga.

Zigmunda Biela skulptūra novietota uz saliņas dīķī, kas atrodas starp skolu un kultūras namu.

pārvēršas tehniskā izpildījumā," atzīst A. Rudzīte-Kirillova. Viņa brocēniekus uzskata par betona mākslas pionieriem Latvijā, jo citu uztverē šis materiāls iederas tikai celtniecībā. Brocēnu novada pašvaldības attīstības nodaļā man atklāja, ka arī brocēniekiem pagāja laiks, kamēr betonā pamanija estētiku un plastiku.

Pamatā ir cilvēku spēcīgās asociācijas ar pilsētu – tā ir vieta, kur ražo cementu. Uztverē krasi pagrieziena izdarīja tēlnieks un Saldus novadnieks Kārlis Īle, radīdams no betona elegantu balvu, ko Brocēnu novada pašvaldība reizi gadā pasniedz nopelniem bagātākajiem iedzīvotājiem. ■

Ai, kā mums te gāja!

Svinētāji zaļumos Jūrkalnē.

Muzikanti Lēnās pie Skrundas.

Zaļumballe Misiņkalnā Aizputē.

Slavenie Piltenes prāģeri.

✍ Linda Kilevica, "Kurzemes Vārds"

Zaļumballes Latvijā zināmas vismaz kopš 19. gadsimta otrās puses, kad sākās latviešu biedrošanās un organizēšanās. Izrikojumi brīvā dabā, kā lasāms tālaika presē, beigušies ar dejām. Kā zaļumballes svinētas gados, kurus labi atceras laikabiedri, nu var uzzināt starpnozaru mākslas grupas "Serde" klajā laistajā jau 20. tradīciju burtnīcā. Materiāli apkopoti un izdoti par godu Latvijas simtgades zaļumballei, ko nosvinējam 11. augustā, atceroties arī veco laiku etiķeti un tikumus.

TIKPAT SVARĪGA KĀ BAZNĪCA

Novadpētnieku un valsts simtgades reģionālo koordinātoru pierakstītās un cilvēku pašu iesūtītās atmiņas par zaļumballem publicēšanai sagatavojušās kultūras pētnieces Ieva Vītola un Signe Pucena. No senām fotogrāfijām uz lasītājiem raugās stalti muzikanti, iznesīgi puīši un elegantas dāmas, it kā sakot – ek, cik skaisti bija! Daudzi atmiņu stāstītāji vēsta par Kurzemes zaļumballem Misiņkalnā Aizputē, Dāmas parkā Aizvīķos, estrādē Manteifeļu dzimtas kapenēs Kazdangā, Alsungā, Talsos un

Piltēnē. Jau iepriekšējos "Serdes" pētījumos, kas veikti, gatavojot tradīciju burtnīcas par citām tēmām, cilvēki pieminējuši zaļumballes. S. Pucena stāsta: "Viņi ar nostalgiskām atmiņām "ai, kā mums te gāja..." stāstīja par vietām, cilvēkiem un muzikantiem. Šī ir 20. burtnīca, un droši vien ir likumsakarīgi, ka daudzie stāsti, kas agrāk bija pa ausu galam dzirdēti, šajā brīdī labi sakrīta ar Latvijas simtgades zaļumballes ideju. Mēs sakām, ka mūsu svētki ir Jāņi, Mārtiņi un Miķeļi. Bet vēl neapzināta ir ballēšanās, kas kādreiz notika diezgan regulāri." Signe uzskata, ka ir svarīgi piefiksēt liecības, kamēr cilvēki vēl var izstāstīt. Kā bija pieņemts uzlūgt, kā atlūgt, kas ir dāmu dejas un kā puīšiem jāuzvedas. Un arī meitenes nedrīkst būt vīzdegūnīgas, tas var slikti beigties. "Iespējams, zaļumballei bija tikpat liela vieta kā baznīcai savulaik. Cilvēki satikās baznīcās un zaļumballēs."

KŪKAS ĒST ARĪ NAV LABI

Zaļumbaļļu tradīcijas pētīšanai, iespējams, iepriekš neviens īpaši nebija pievērsies, jo neuzskatīja to par pietiekami nopietnu tēmu, pieļauj S. Pucena. "Ir tādas nenopietnas tradīcijas," saka pētniece. "Mēs sākām burtnīcu izdošanu ar pētījumu par kandžu. Ja, piemēram,

maize cilvēkus interesēja un to arī pētīja, tad tās likās, ka nav labas tradīcijas. Kandžas gatavošanai nāk līdzī daudzi blakus efekti – alkoholiisms un sociāli nelabvēlīgas lietas. Tāpat ballēšanās bieži beidzās ar kautiņiem un iedzeršanu. Varbūt tas ir aspekts, kuru biežāk neizvēlas pētīt. Bet mēs savā darbībā skatāmies uz tradīciju kā tādu, nevis uz to, tā ir laba vai slikta. Arī kūku ēšanas tradīcija nav tik viennozīmīgi laba."

Interesanti, ka cilvēku atmiņās pat trūcīgo pēckara gadu balles un arī viss, kas saistīts ar grādīgo un kaušanos, tomēr palikuši kā jauki notikumi. Bet par dzīvi un izpriečām šodien viņiem šķiet, ka viss ir daudz sliktāk. "Par to, ka šodien viss ir daudz trakāk un šī ir pēdējā paudze, kam ir zināmas tradīcijas un kas vēl kaut ko no folkloras zina, jau Krišjānis Barons ir liecības savācis," smejas S. Pucena. "Šis ir mūžsens apgalvojums. Tas vienkārši tā ir, ka katrai paudzei liekas – mūsu laikos gāja vislabāk, mūsu jaunībā nu gan bija jauki. Esmu saskārusies, ka jaunieši, kuri lasa par zaļumballem, saka, cik toreiz bijis romantiski gulēt sienaugšā vai pavadīt meiteni pēc balles mājās. Tagad jau tā nenotiek. Nav tās romantikas, bet ir citas lietas, un pēc gadu desmitiem būs atkal citi stāsti."

JAUNĪBAS DARBS

Lažas speciālās internātpamatskolas direktors un Aizputes novada domes deputāts Linards Tiļugs tradīciju burtnīcā ierakstījis daudzus stāstus no muzikanta gaitām 30 gadu garumā, spēlējot sitaminstrumentus un ģitāru. "Kas no tā laika paņemts līdzī? Tās ir emocijas. Zaļumballes spēlēt ir grūtāk nekā zem jumta klubā. Saistīts tīri tehniski ar to, ka aparatūra, vadi nosmērējas, lietus uznāk. Manā jaunībā tās visas bija ārkārtīgi vērtīgas lietas, jo nevarēja tā vienkārši ieiet veikalā un nopirkt," stāsta L. Tiļugs. Arī pašu ballēšanos zaļumos viņš skaidro no emocionāli mentālās puses. "Latvietis ir dabai tuvs cilvēks. Kāpēc mēs, piemēram, neņemam gaļu virtuvē un nesvinam, bet cenšamies iziet ārā pie grila? Ir vēlēšanās būt tuvāk dabai gan cepot, gan dejojot, gan dziedot Dziesmu svētku estrādē."

Zaļumballes ir pārbaudījums, kas devis lielu rādījumu. "Ja tu vari tur nospēlēt, tad jau esi muzikāls rangā. Ne visiem to kvalitatīvi izdarīt ir pa spēkam. Arī man jaunībā ir gājis šā un tā, ir bijis milzīgi jācinās, lai viss notiktu godam. Tādu aktīvu muzicēšanu es beidzu 2008. gadā. Tad es pēkšņi apjautu, ka nedēļa ir septiņas dienas, no kurām divas ir brīvdienas. Tā spēlēšana bija liela fiziska un garīga

slodze. Tajā brīdī ir jautri, bet pēc tam jūties noguris. Ja tā ir gadiem ilgi, vecumdienās tas atstāj iespaidu uz veselību. Tas ir jaunības darbs," saka muzikants.

Vai cilvēki uztver nopietni šo nodarbošanos un, muzikantam kļūstot, piemēram, par deputātu, nesaka – tas jau tas baļļu muzikants! "Es par to neesmu domājis," atzīstas L. Tiļugs. "Tas nav noteicošais. Tu vari būt švauksts jebkurā jomā un vari nopietni darīt jebkuru darbu, vai esi muzikants, skolotājs vai deputāts."

SŪTIET VĒL STĀSTUS!

Kāpēc panikušas zaļumballes un nav vairs tik lielu notikumu kā agrāk? "Acīmredzot tās nav aktualitātes," spriež S. Pucena. Pie vainas arī demogrāfiskā situācija – ir mazāk cilvēku. Toties ir daudz citu iespēju priecāties. "Un viens aspekts noteikti ir iepazīšanās, kam tagad ir daudzas alternatīvas. Nav arī tā, ka zaļumballe būtu pavisam izzudusi, vienkārši ir arī citi ballēšanās veidi." Iespējams, dejošana vairs nav tāda, kāda aprakstīta zaļumbaļļu burtnīcā. Jo meiteņi bija jāizdejojas ar pilnīgi visiem, kas lūdza. Vīriešiem bija jāizdancina pēc iespējas vairāk meiteņu, nevarēja dejojot vairākas dejas pēc kārtas, bet vienu. "Šobrīd ir citādi – nedod dies, ja kāds ar tavu meiteni vispār danco! Tas varētu novest pie kautiņa. Tradīcija ir transformējusies, var skatīties, kā tālāk būs," saka pētniece.

Viņaspār, katra vieta Latvijā varētu būt savas tradīciju burtnīcas vērtē. Ja ilgus gadus pie tā strādātu, noteikti savāktu daudz plašāku materiālu. "Esam sagatavojuši zaļumbaļļu "Wordpress" lapu. Tajā cilvēki var iesūtīt savus zaļumbaļļu stāstus. Visi, kam ir interese, var pievienot savus komentārus. Mēs saskārāmies ar to, ka daudzi pēc burtnīcas klajā nākšanas saka: vai, man taču bija tik daudz ko stāstīt! Nu, tad, lūdzu, šī būs platforma, kur var izstāstīt! Kas zina, varbūt taps vēl kāda burtnīca," pieļauj S. Pucena. ■

UZZIŅAI

- ◆ Tradīciju burtnīca "Zaļumballes" pieejama mājaslapā lv100.lv vai iegādājama, pasūtot mājaslapā www.serde.lv, sadaļā "Izdevumi".
- ◆ Savas atmiņas par zaļumballem var iesūtīt <http://zalumballe.wordpress.com> vai e-pastā smg.serde@gmail.com.

Mūzika

■ **2. septembrī Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars"** liepājnieka Ivo Fomina 50. jubilejas koncerti "Nekas jau nebeidzas". Koncertos I. Fomins gan kopā ar pavadošo grupu, gan viesiem sola atskaņot lielāko daļu dziesmu, kas skanējušas viņa rokmuziķa karjeras laikā.

■ **3. septembrī pie Brocēnu kultūras un izglītības centra** notiks grupas "Transleite-ri" koncerts.

■ **9. septembrī Ventpils "Jūras vārtos"** jaunā sezona tiks atklāta ar izcilā amerikāņu stīgu kvarteta "Kronos Quartet" vienīgo koncertu Baltijā.

■ **15. septembrī Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars"** sezonu atklās Liepājas Simfoniskais orķestris kopā ar tā māksliniecisko vadītāju Gintaru Rinkeviču pie diriģenta pulsta, lietuviešu kolēģiem, kuri papildinās orķestri, un pianistu Aleksandru Paleju.

■ **16. septembrī Talsu tautas namā** rudenī iekrāsos dziedātāja un šovmeņa Roberto Meloni jaunā koncertprogramma "Cik laba dzīve!".

■ **22. septembrī Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars"** iemīļoti un populāri latviešu mākslinieki satiksies koncertā, lai jaunās versijās izdziedātu mūziķa un komponista Mārtiņa Freimaņa dziesmas, kas ieskaņotas veltījuma albumā "Mans draugs Mārtiņš Freimanis".

■ **25. septembrī Kuldīgas kultūras centrā** šlagerdziedātāja Rikardiona koncerts.

■ **No 28. līdz 30. septembrim Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars"** piedāvās ikgadējo mūsdienu mākslas festivālu "Liepājas mākslas forums". Iezīmējot Liepājas pilsētas piederību mūsdienīgai un aktuālai mākslas domāšanai, festivāls sevi spilgti pieteicis kā laikmetīgās mākslas platformu ar dažādiem intriģējošiem

un starpdisciplināriem mākslas projektiem. Piemēram, dejas izrādē "Lizbeta Gruveza izdejo Bobu Dilanu" pasaulslavenā beļģu horeogrāfe Lizbeta Gruveza dejā saplūdis ar popmūzikas poēta Boba Dilana aizkustinošajām dziesmām. Bet bērni kopā ar vecākiem aicināti uz sirsniņu "Baltā vilka trio" koncertuzvedumu "Meža dziesmas".

Citas lietas

■ **13. septembrī Talsu tautas nama Radošajā sētā** norisināsies tradicionālās Dzejas dienas, šoreiz ar nosaukumu "Latvija, Kurzeme, Talsi vārdos". Pasākuma virsvadību uzņēmusies dzejniece Maija Laukmane, kas apmeklētājiem nozīmē kvalitatīvu un emocionālu piepildītu pasākumu.

■ **14. septembrī Ventpils Livonijas ordeņa pilī** interesenti aicināti uz izstāžu ciklu "Latvijas zelts" Latvijas Bankas zelta monētu kolekcijas izstādē.

■ **15. septembrī dažādās vietās Kuldīgā** varēs izbaudīt Kurzemes Dzejas un mākslas dienu programmu. Būs apskatāms 12 mākslinieku kopdarbs "Mākslas dārzs", notiks radošās darbnīcas, dzejas meistarklases, izstādes un dzejas lasījumi.

■ **15. septembrī** ceturto gadu pēc kārtas par godu labām latviešu un lietuviešu kaimiņattiecībām **Ezerē** notiks Pierobežas festivāls. Ik gadu tas lutina ar izvērtu kultūras programmu, gadatirgu, sporta sacensībām un neikdienišķām odziņām. Iespaidu pietiek līdz nākamajam gadam!

■ **No 16. septembra līdz 14. oktobrim Ventpilī** 14. reizi norisināsies Krievu kultūras dienas, kurās

būs dažādi koncerti, aktivitātes, izstādes u.c. pasākumi.

Māksla

■ **Līdz 10. septembrim Saldus Mūzikas un mākslas skolā** Saldus sadraudzības pilsētu mākslinieku kopēja izstāde. Darbu autori ir no

Saldus, Vilebonas Francijā, Līderbahas Vācijā un Šilutes Lietuvā.

■ **Līdz 10. septembrim Kuldīgas Mākslas namā** starptautiskās ISSP vasaras fotoskolas izstāde "Savvaļa" – vairāk nekā 70 fotogrāfu no 30 valstīm desmit dienas strādājuši pasaulslaveno meistaru vadībā dažādās darbnīcās.

■ **13. septembrī Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars"** atklās grupas izstādi "Viņas spējas", kas tapusi sadarbībā ar fondu "Mākslai vajag telpu". Izstādē apvienoti jaunās paaudzes autoru darbi, velkot estētiskas un tematiskas paralēles ar čehu režisora Jaromila Jireša 1970. gadā uzņemto filmu "Valērija un viņas brīnumu nedēļa".

■ **Līdz 19. septembrim Kuldīgas Mākslinieku rezidences galerijā** mākslinieka Andreja Prigičeva paralēlā realitāte personālizstādē "Lāči pīpē zāli".

■ **Līdz 30. septembrim Jaņa Rozentāla dzimtajās mājās "Bebri" Saldus pagastā** gleznotāja saldenieka Rolanda Gustiņa personālizstāde "Reiz Kurzemē".

Mantojums

■ **3. septembrī Liepājas Latviešu biedrības namā** pie skatītājiem nonāks izstāde "Krustiem zvaigznes debesīs", kurā vairāki Liepājas Tautas mākslas un kultūras centra fotostudijas "Fotast" dalībnieki rādīs nesen aizvadītajos Dzejas un deju svētkos notvertos tūplāņus un kopskatus – emocijas, noskaņu, svētku gavīles u.c.

■ **15. septembrī Amatu mājā Ventpilī** notiks Kurzemes rokdarbnieču simpozījs. 100 dalībnieces rādīs savu amatu prasmes meistarklases, notiks lekcijas, noslēgumā – modes skate.

■ **22. septembrī Talsu pilskalnā** notiks rudens saulstāvju un Baltu vienības diena, kas ir kā atskaites punkts par pagājušo vasaru un ražas laiku. Pasākumā piedalīsies Talsu tautas nama folkloras kopa "Talsi" un vēsturnieki.

Teātris

■ **8. septembrī Liepājas teātrī** jaunās sezonas pirmais jauniestudējums – izrāde "Liepāja – Latvijas galvaspilsēta" režisora Valtera Sīļa versijā.

■ **25. septembrī Ventpils "Jūras vārtos"** Liepājas teātra izrāde "Luv" (režisors Dmitrijs Petrenko). Šis ir stāsts par trim cilvēkiem, kuru ceļi krustojas visai savdabīgā brīdī, kad viens no viņiem cenšas izdarīt pašnāvību, nolēcot no tilta. Izrādes gaitā visi trīs veido savdabīgu un nožēlojamu mīlas trijstūri.

■ **29. septembrī Rojas kultūras centra mazajā zālē** ar izrādi viesosies Rīgas improvizācijas teātris "Tea Tree".